¶ Sequitur libellus

einſdē doctoris/articuloꝝ theologicoꝝ ⁊ ſcholaſtice cōpoſitoꝝ. ꝯtra petrū de luna ad ꝯuincendū eū fuiſſe ⁊ eſſe notorie hereticū. ⁊ pertinaciter erraſſe/⁊ errare contra catholicam ⁊ euangelicam veritatem/ſuper poteſtate ⁊ autoritate eccleſie. Et ꝯtinet duos tractatꝰ. In primo ponunt̄ generales articuli. In ſecundo, ſpeciales. ⁊ ſubſumpti ſpecialiter ex generalibꝫ.

¶ Primus articulus

a ET primo ꝯſtat ꝙ iſte eſt articulus fidei/ꝙ ē vna ſancta catholica ⁊ apl'ica eccleſia.

Secundꝰ articulꝰ.

¶ Itē ꝙ hꝰ vnitas eccleſie nō ſic depēdet a pſona pape eſſentialiter. quin poſſet manere vna/⁊ maneret de facto/qn̄ nullus eſt papa in eccleſia.

Tercius articulus.

¶ Itē quāuis vnitas eccleſiaſtica eſſentialis ſit ad primariū caput xp̄m. Nichilominus vnitas altera accidētalis vel ſecūdaria/ꝯſiſtit in obediētia ad vnū ſummū pontificē q̄ eſt caput ſecūdariū in eccleſia cū xp̄o. Sic videlicet ꝙ quilibet catholicus debet habere ꝓmptitudinē ſeu p̄parationem animi ad obediendū vni ſūmo pōtifici/dū ꝯſtiterit ſibi aut ꝯſtare debuerit/ꝙ ſit papa aliq̄s legitime electꝰ. Et vltra ſecūdo requirit̄ ꝙ nō ponat ſcienter impedimentū cōmiſſiue vel omiſſiue. ne' p̄ficiatur eccleſie dei vnus papa certus ⁊ legitime electꝰ. Ideo eciā ꝯdemnatꝰ eſt inter ceteras cauſas Johannes huys. qꝛ dicebat ꝙ eccleſia dei vſq₃ ad ꝯſummationē ſeculi poterat eque bn̄ regi ꝑ ſacerdotes diſperſos ꝑ mundū abſq₃ vno capite. ſicut cū tali capite. Vn̄ ſicut dicūt theologi ꝙ ſacramentū ꝯfirmationis eſt ſacramentū neceſſitatis. nō quidem ſimpliciter. cū ſine illo ſtaret ſalus/ſed ſic ꝙ obligat̄ quilibet ad nō ꝯtemnendū ſuſceptionē huiꝰ ſacramēti ꝓ tp̄e ⁊ loco opportunis. Ita ꝓportionabiliter de vnione vel adheſione ad vnicum papā poteſt intelligi. Sicut etiā dici ſolet apud theologos ꝙ p̄ceptū affirmatiuum quale eſt de habēdo papā/obligat ad ſemꝑ nō ꝓ ſemꝑ.

¶ Quartꝰ articulus.

Itē ꝙ culpabilis in priori articulo. primo modo vel ſecundo vere dicit̄ fautor ⁊ nutritor ſciſmatis. imo ⁊ ſciſmaticꝰ ſi iungat ꝑtinaciā. id eſt ſi nō velit corrigi/q̄uiſ ſtaret ꝙ ex h̄ ſolo nō eſſet hereticꝰ/ſi facerꝫ hoc nō ex errore intellectꝰ. ſed ex deprauatione affectus: quāuis apud eccleſiā habēdus eſſet ille vel hereticus/vl' de hereſi vehementer ſuſpectus.

Quintꝰ articulus.

¶ Itē ꝙ eccl'ia ſic inſtituta eſt a xp̄o pfecto legiſlatore/ꝙ p̄t ſe ꝯtinuare ⁊ de facto ꝯtinuabit in vnitate vſq₃ ad ꝯſummationē ſeculi/⁊ hoc intelligēdo. nedū de primaria ⁊ eſſentiali vnione/q̄ eſt ad xp̄m. ſed de accidentali ⁊ ſecūdaria ad ſummū pontificē. ſic ꝙ p̄t ⁊ poterit ſibi inſtituere caput vnū ſecundariū, qꝺ dicit̄ papa. Et quicūq₃ impedit ſciēter cōmiſſiue vel omiſſiue talē vnitatē eccl'ie. agit ꝯtra articulū iam dictū. vnā ſanctā catholicam ⁊c. Etiā vbi videret̄ ſtare. cū prima vnitate ad chriſtū. Inde patet ꝙ aliquis exiſtēs papa legitime electꝰ. p̄t effici ſciſmaticus. ſi det impedimentū ſciēter cōmiſſiue vel omiſſiue. ꝙ tota eccleſia nō obediat vni ſūmo pontifici Dū/exēpli gr̄a. papa nō p̄t reducere maiorē partē xp̄ianitatis ad obediendū vni capiti niſi ceſſerit ⁊ alter ꝯſtituat̄. Ipe v̄o h̄ pertinaciter renuit facere/aut in aliquo multiplici caſu tali Simile diceret̄ ꝺ obedientibꝫ vero pape/ꝙ poſſunt eſſe ſciſmatici. ⁊ aliȷ̄ q̄ nō obediunt ſ₃ parati ſūt obedire modo p̄dicto ⁊ apponūt diligētiā ſuam ꝙ vniat̄ eccl'ia/ſūt imunes a ſciſmate.

Sextus articulus.

¶ Itē ſi ꝓbet̄ de aliq̄ ꝙ circa p̄miſſa ſit hereticus/h̄ eſt iuxta verba auguſtini ꝙ fingat ſibi nouū errorē/vel antiquū ſequat̄/glorie ſiue principatꝰ ſui cauſa, ꝓbabit̄ cōſequēter manifeſtiſſime ꝙ talis eſt nedum fautor ſciſmatis. ſ₃ vere ſciſmaticus. Et ideo ſufficiat in ſequētibꝫ coartare ſermonem ad hereſim. quoniā ex iſto ſufficiēter ꝯcludet̄ ſciſma. b

Septimꝰ articulꝰ.

¶ Itē ꝙ dū nullꝰ eſt papa. vel dū lapſus eſt ī hereſi₃ manifeſtā ⁊ iā damnatā. vl' dū ꝯſentire non p̄t ꝙ eccl'ia ꝯgreget̄. qꝛ. ſ. effectus eſt amens ⁊ inſanꝰ incurabiliter. vel incarceratus eſt/taliter ꝙ haberi nō p̄t acceſſus ad eū. etiā ſi neceſſitas vel euidens vtilitas immineat p̄t ſe ꝯgregare ſine papa

Et idē dicendū eſt vbi papa ſufficiēter ſū
matus ⁊ reqſitus .p ꝯgregādo eccl'iam ad
vniendū eā in fide ⁊ moꝛib⁹/vel ad ꝯſtituē
dū ſibi papā certū.nollet cōtumaciter eā
ꝯuocare. Iſte articul⁹ ſequit̄ ex pꝛioꝛibuſ
⁊ ex negatione eius ſequeret̄ ꝙ eccleſia nō
fuiſſet a xp̄o pfecte inſtituta.p ſui ꝯſerua/
tione ⁊ vnitate legitima in mēbꝛis ſuiſ/in
fide ⁊ moꝛib⁹/⁊ ad vnū caput ſecūdarium
verū ⁊ certū.qđ apertiſſime eſt cōtra apo/
ſtolum ad Epheſ.iiij.⁊ alibi multis locis
⁊ Ozee.i.

¶ Octau⁹ articulus.

¶ Item eccleſia dicit̄ catholica id eſt vni
uerſalis ⁊ apoſtolica.quoniā oīs homo
generaliter obligat̄ adherere firmiter illiſ
veritatib⁹/quas eadem eccleſia tenet.do/
cet ⁊ p̄dicat.que veritates ſunt ſufficiēter
in ſacra ſcriptura contente.p̄ſertim ī euā/
gelio/vel ex contentis in ſacra ſcriptura
ſufficienter ⁊ clare deducunt̄/vel per apo
ſtoloꝝ doctrinā ſucceſſiue deducte ſūt
de generatione in generationem vſq; ad
nos p obſeruationē legitimā. Vñ dicitur
eccleſia apoſtolica.quoniā in apl'oꝝ do/
ctrina fundata eſt.tā verbis ꝗ̄ ſcriptis

¶ Nonus articulus.

¶ Item dum eſt data in euāgelio p xp̄m
aliqua regula generalis obſeruanda.illa
obligat omnē hominem habentem vſum
rationis.niſi de exceptione alicuius hoīs
ꝯſtiterit per eandē legem euangelicā.⁊ nō
ſolum per humanā traditionē vel excepti
onem.quoniā inferioꝛis lex derogare nō
poteſt ſuperioꝛis autoꝛitati.

¶ Decimus articul⁹.

¶ Item ꝙ hec eſt lex euangelica generali
ter .pmulgata Math.xviij. Si peccaue/
rit in te frater tu⁹/vade ⁊ coꝛripe eum int̄
te ⁊ ipm̄ ſolū. Si te audierit lucrat⁹ es fra
trem tuū. Si te nō audierit adhibe tecū
vnū vel duos teſtes.vt in oꝛe duoꝝ vel
trium teſtiū/ſtet om̄e verbum.ꝙ ſi nō au
dierit eos dic eccleſie.ſi aūt eccleſiā nō au
dierit.ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanuſ
Sequit̄ continuo. Amē dico vobis.que
cunq; alligaueritis ſup terrā ⁊c̄. Ubi fun
datur poteſtas ſupernaturalis eccleſie vl/
tra naturalem.

¶ Undecim⁹ articul⁹.

¶ Itē ꝙ ad predictum articulum coꝛro/
boꝛandum ex aliis ſacre ſcripture paſſib⁹
poſſent induci varie leges/que ſunt de iu
re pꝛopꝛie diuino ⁊ exp̄ſſo.imo ⁊ iure pꝛo
pꝛie naturali.p̄ſuppoſito diuino.vt đ ab
iiciendo partē coꝛpoꝛis ſcandaliſantē to/
tū coꝛp⁹.ſiue ſit pes.ſiue man⁹.ſiue ocu
lus. Math.xviij. Et ita de reliquis. Sꝫ
ſufficit ad deducendū .ppoſitum hec vni/
ca lex p̄dicta. Si peccauerit. Et foꝛte di/
ceret hic aliquis ꝙ quicqđ ſit de membꝛiſ
abiiciendis aut recidendis.caput tñ non
poteſt abiici vita manente. Reſpondeo ꝙ
ſimilitudo coꝛpoꝛis veri ⁊ miſtici non eſt
hic vſq;quaq; eadē.quoniā ſine capite na
turali coꝛpus nō poteſt viuere.ſed ſine ca
pite ſecundario coꝛpus miſticū poteſt ha
bere vitam.ſicut in caſu noſtro patet đ pa
pa quo remoto vel abſciſo.ſtat vnitas et
vita in coꝛpoꝛe miſtico eccleſie.⁊ hoc ī vir
tute capitis eſſentialis ⁊ pꝛimi.qđ eſt xp̄s

¶ Duodecimus articulus.

¶ Item ſicut ſumm⁹ pontifex quantum
cunq; legitime fuerit electus eſt fili⁹ eccle
ſie. Sic dici poteſt ⁊ debet frater vniuſcu
iuſq; hominis de eccl'ia. Unde ⁊ ad hoc ſi
gnificādum dedit nobis xp̄s hanc foꝛmā
oꝛandi. Pater noſter ⁊c̄. Si vnū ergo ha
bemus patrē in celis.ſi vnā matrē eccl'iā
in terris.ꝯſtat ꝙ om̄es mutuo ſumus fra
tres. Et oppoſitū ſentire vel dicere de pa
pa eſſet apertiſſima dementia.

¶ Tredecimus articulus.

¶ Itē ꝙ papa quantūcunq; legitime ele/
ctus poteſt peccare.qꝛ nō ē impeccabilis
ex aſſumptōe papalis dignitatis. Oppo
ſitum dicere.niſi ꝯſtaret de aliquo per di
uinam reuelationem/eſſet intolerabiliter
ſupbire.⁊ contra teſtimonium experiētie
p̄ſentis ⁊ p̄terite.

¶ Decimuſquart⁹ articulus.

¶ Item p̄dicta lex. Si peccauerit.ꝗ̄uis
data fuerit .p regimine totius eccleſie ⁊ fili
oꝛum ſuoꝝ.nihilomin⁹ appꝛopꝛiate da/
ta eſt perſone petri.qui erat futurus ſum/
mus paſtoꝛ.ſicut .pmiſſū fuerat Math.
xvi.⁊ execucioni demandatū. Joh.xxi.

¶ Decimuſquint⁹ articulus.

¶ Item ꝙ xp̄s in pꝛedicta lege Si pecca
uerit ⁊c̄.nō accipiebat eccleſiam qñ dixit
Dic eccl'ie.p ip̄o petro vel .p ſucceſſoꝛibuſ
ſuis ſūmis pontificib⁹:patet qꝛ petr⁹ non
dixiſſet ſibi ip̄i qñ frater ſu⁹ noluiſſet obe/
dire monitioni ſue/ſeu fraterne coꝛrectio/
ni. Intelligebat ergo de eccleſia q̄ eſt ꝯgre
gatio fideliū.p̄ſertiꝫ qñ frater q̄ peccabat

⁊ nolebat coꝛrigi fuiſſet talis ꝙ non habuiſſet pꝛelatum ſupꝛa ſe/ſicut eſt papa. qui tamen ſubiectus eſt legi pꝛedicte ſicut ipſe eſt frater peccabilis.

¶ Decimuſſextus articulus.

¶ Item xp̄s dicendo in p̄dicta lege. Q, ſi eccleſiam nō audierit/ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus/docet manifeſte ꝙ eccleſia habet autoꝛitatē iudiciariā: alioqn ſi nō audiret̄. nō eſſet contumacia vel peccatū. Et patet aliunde per illud. Qui voſ audit/me audit ⁊c̄. Et itez. Queciiqꝫ alligaueritis ſuper terram ⁊c̄. Sic ſubiungitur ſtatiꝫ poſt p̄dictā legē. Si peccauerit.

¶ Decimuſſeptimus articulus.

¶ Item ꝙ omnis qui poteſt ⁊ debet licite puniri iudicialiter. poteſt etiā licite euocari ad iudiciū. etiam per appellationem. aut pꝛouocationem. aut citationē. pꝛout viſum fuerit expedienſ iudici vel illis qui ad iudicium accuſare volunt fratrem delinquentem. pꝛeſertim vbi non apparet ꝓ tunc modus conuenientioꝛ ꝓcedendi cōtra reum/⁊ peccatoꝛē fratrē.

¶ Decimuſoctauus articulus.

¶ Item ꝙ nulla conſtitutio humana potuit aut poteſt pꝛeiudicare legi pꝛedicte. Si peccauerit ⁊c̄. Cum ſit ꝺ iure pure diuino. ⁊ de iure ꝓpꝛie naturali pꝛeſuppoſito diuino.

¶ Decimuſnonus articulus.

¶ Item ꝙ conſtitutiones q̄ dicunt ꝙ papa poteſt deponi ſi labat̄ in hereſim. non ſunt cenſende ꝯſtitutiones pure humane vel poſitiue aliquoꝝ ſummoꝝ pontificuꝫ vel alteriꝰ. Patet qꝛ tunc non ligarent papam. qꝛ par in parē nō habet imperiū.

¶ Uiceſimus articulus.

¶ Item ꝙ fundantur he conſtitutiones pꝛincipaliter in p̄dicta lege. Si peccauerit ⁊c̄. Et in alijs iuribꝫ confoꝛmibus ſicut pꝛetactū eſt articulo vndecimo.

¶ Uiceſimuſpꝛimꝰ articulus.

¶ Itē ꝙ ſicut hec conſtitutio xp̄i. Si peccauerit ⁊c̄. non ſpecificat vel reſtringit de ſolo peccato hereſiſ/ſꝫ ⁊ generaliter ꝺ quolibet peccati genere. qꝺ poteſt deduci ī publicum. Sic qꝺlibet peccatum pape publicum ſeu notoꝛium/p̄t denunciari eccleſie. ſi fraternaliter monitꝰ papa/nolit audire monentē. neqꝫ teſtes inductos. Niſi dareť ex lege ꝓpꝛie diuina. ꝙ aliqꝺ peccatum xp̄s iſtic excluſerit. qꝺ vtiqꝫ fieri non poterit.

¶ Uiceſimuſſecundꝰ articulus.

¶ Item quicunqꝫ cuiuſcunqꝫ ſtatus fuerit/qui ſcripſerit vel aſſeruerit ꝙ papa nō poſſit ꝓ alio crimine accuſari coꝛam eccleſia q̄ꝫ pꝛo hereſi. ille negandus eſt ſimpliciter tanq̄ꝫ contradicens textui euangelico. Uel reuerenter gloſandus eſt/ſi nō appareat ꝙ fuerit in hac aſſertione ꝑtinax. ⁊ ſi in alijs bene ſenſit. Simile dicit̄ de ſcripturis que ſonare videntur ꝙ papa nō habet ſuperioꝛē iudicē in terris. ⁊ ꝙ ab eo nū q̄ꝫ licuit/neqꝫ licet appellare. ⁊ ita de ſimilibus. que ſi excludūt autoꝛitatē generalis concilij. ſunt hereſes manifeſte. Sed non eſt leuiter pꝛeſumēdum ꝙ alij doctoꝛes ſic ſenſerint generaliter abſqꝫ omī exceptione poſſibili occaſione vel coloꝛe. D

¶ Uiceſimuſtercius articulus.

¶ Item ꝙ gloſa q̄ dicit ꝙ pro alio crimine q̄ꝫ pꝛo hereſi poteſt papa accuſari vł deponi. non habet autoꝛitatem vł robur tā q̄ꝫ ab vno gloſatoꝛe vel homine. ſed a chriſto īmediate ⁊ expꝛeſſe. alioquin non faceret fidem. ſicut pꝛedictum eſt in altero articulo. ꝙ par in parem. ⁊ vnus inferioꝛ in ſuperioꝛem nō habet iudicium.

¶ Uiceſimuſquartus articulus.

¶ Item ꝙ de iure diuino ⁊ naturali eſt ꝓpꝛia defenſio ſuiipſius dum leditur. dum tamen hoc faciat per media nō pꝛohibita in lege diuina ⁊ naturali.

¶ Uiceſimuſquintus articulus

¶ Item ꝙ ſtare poteſt in facto ꝙ aliquis moleſtatus a papa etiam vero ⁊ legitimo non poſſit habere ſufficientem defenſionē niſi pꝛouocet vel appellet a papa ad iudicium eccleſie. ⁊ niſi ſubtrahat ſe ab eo. ſic ꝙ eius mandatis non obediat. que mādata vel obedientia tollerent leſo iuſtā defenſionem ſuiipſius/vel ſuoꝛum. vt eſſet tuitio pꝛopꝛie matris vel patris. aut patrie ſue. imo ⁊ totius catholice veritatis/aut vnitatis eccleſie/ſicut apparuit in ſubtractionibus multis legitime factiſ tempoꝛe noſtro ⁊ per pꝛius.

¶ Uiceſimuſſextus articulus.

¶ Item ſicut alias p̄dicatuꝫ eſt corā ħ ſacro concilio/p̄t haberi multiplex occaſio/⁊ queſitus coloꝛ/ad hoc ꝙ poſſit ⁊ debeat ꝑ eccleſiā ſeu conciliū generale vice ſua dari libellꝰ repudij vero pape. quādoqꝫ ſine culpa pape. licet non ſine cauſa/qn̄qꝫ cum

culpa pape etiã alia ꝗ̃ ſit hereſis. ⁊ nume
rati ſunt colores vel occaſiones duodeciꝫ
quẽadmodũ viceuerſa ſumm⁹ põtifex po
teſt dare libellũ repudij eccleſie. ſicut patu
it in celeſtino cedente. Uxor autẽ ⁊ vir nõ
videnᵗ hic ad imparia iudicari.

¶ Uiceſimuſſeptim⁹ articulus.

¶ Item ꝙ ꝑdicti oẽs ⁊ ſinguli articuli
ſunt per hoc ſacrum conciliũ Conſtañ. ſo
lenniter ⁊ iudicialiter declarati/ ⁊ multi/
pliciter praticati. tã in electione olim Jo
hannis viceſimitercij. ꝗ̃ in conſtitutioni
bus ⁊ decretis factis ſuꝑ autoritate gene
ralis concilij. preſertiꝫ ſexta aprilis anno
M. cccc. quintodecimo. Et nouiſſime in
decreto facto ꝙ pretenſa conſtitutio petri
de luna/ non preiudicat ſubtractioni facte
ſibi in Arrogonia ⁊c̃.

¶ Uiceſimuſoctauus articul⁹.

¶ Itẽ ꝙ docens vel aſſerens nunc oppo/
ſitum alicui⁹ articuloꝝ ꝑmiſſoꝝ cadit in
hereſim iam damnatã/ ⁊ aſſerit expſſe con
tra ꝑdictã legẽ euangelicã. Si peccauerit
⁊c̃. Et cõtra articulũ iſtũ. Unã ſanctã ca/
tholicam ⁊c̃. Et cõtra determinata expſſe
ꝑ h̃ ſacrũ ꝯciliũ. ſicut ꝑtactum eſt.

¶ Uiceſimuſnonus articulus.

¶ Itẽ ꝙ ꝑlatus eccleſiaſtic⁹ etiã papa de
terminans iudicialiter. aut ꝑ modũ con/
ſtitutionis ꝑpetue ⁊ penalis oppſitum ꝑ/
miſſorũ articuloꝝ/ nõ potuit aut ꝑt a per/
tinacia quomodolibet excuſari. tũ qꝛ de/
monſtrat ꝙ non querit tota ſollicitudine
veritatẽ dũ eã ſcienter impugnat. ⁊ ad im
pugnandum oẽs alios inducit quantũ
in ſe eſt/ per excõmunicatões ⁊ alias pe/
nas grauiſſimas. tum rurſus in caſu ꝑſen
ti. qꝛ nõ oſtendit ſe paratũ corrigi/ dum re
gulam ſui correctricẽ negat ⁊ impugnat/
ſcilicet autoritatẽ eccleſie vel generalis cõ
cilij vice ſua.

¶ Triceſimus articulus.

¶ Itẽ ꝙ nulle ꝓteſtatões facte in oppoſi/
tum releuant talẽ aſſertorẽ vel determina
torẽ. quo min⁹ debeat ĩ errore ſuo ꝑtinax
iudicari. qꝛ cũ talibꝫ ꝓteſtatõibꝫ generali/
bus ꝺ volẽdo ſtare ĩ fide eccleſie ⁊c̃. Stat
ꝺ facto particularis erroris aſſertio. ſicut
poſſꝫ lati⁹ deduci tã ꝑ rões ꝗ̃ ꝑ exẽpla pri
orũ hereticoꝝ/ ⁊ etiã modernoꝝ/ dũ factũ
repugnat proteſtationi.

¶ Finit liber primus.

¶ Sequitur ſecunduſ

liber eiuſdem doctoris/articuloꝝ ſpecialium/ſubſumptorum ſpecialiter ex generalibus articulis/ſuper poteſtate ⁊ autoritate eccleſie/cōtra petrum de luna ad cōuincendum eum vt prius.

ET primo notā dum eſt ꝙ petrus de luna dudum fecit quandam pretenſā conſtitutionem/⁊ eam pluries ſolenniter publicauit ⁊ publicari fecit. imo ⁊ prꝰticauit quantum in ſe fuit. tam contra chriſtianiſſimum regem francie ante conciliū piſanum. ꝗꝫ nouiſſime contra illuſtriſſimum regem arrogonie. ⁊ generaliter contra omneſ qui ſunt in hoc ſacro Conſtañ. concilio. ſicut patet ex ſua reſponſione ad citationem. Que pretenſa conſtitutio incepit In dierum ſucceſſu creſcente malicia ⁊c̄. Datuꝫ maſſilie quartodecimo kal'. iunij. anno terciodecimo pontificatus noſtri/ita ꝙ ſunt decem anni vel circiter.

Secūdus articulꝰ.

¶ Item ꝙ in pretenſa conſtitutione ponitur in forma talis clauſula inter ceteraſ omnes ⁊c̄. qui a nobis vel ſucceſſoribꝯ noſtris romanis pontificibus canonice intrantibus appellare preſumpſerint. ſeu a noſtra ſeu ipſorum ſucceſſorum noſtrorū romanorum pontificum/canonice intrātium obedientia receſſerint. ac ſe ſubtraxerint. vl' in premiſſa ſubtractione aut appellatione pſeuerauerint ſeu perſtiterint. ſeu eis in premiſſis impedimentis ſeu appellationibus. ſubtractionibus. vel prouocationibus/ſcienter per ſe vel per aliū vel alios/quauis occaſione ſeu queſito colore dederint. auxilium. concilium. vel fauorem. ⁊ qui pertinaciter aſſeruerint illoſ qui premiſſa cōmittunt per noſtras ſentētias non ligari/cuiuſcunqꝫ ſtatus. graduſ dignitatis exiſtant/vel conditionis. etiaꝫ ſi cardinalatus patriarchali. archiepiſcopali. epiſcopali. imperiali. regali. vel alia quauis eccleſiaſtica vel mundana prefulgeant dignitate. ex nūc autoritate apoſtolica. excōmunicationis ſententiam ꝓmulgamus. a qua nullus preterꝗꝫ a romanis pontificibus niſi dumtaxat in mortis articulo poterit beneficiū abſolutionis obtinere ⁊c̄. Et addunt̄ pene depoſitōis ⁊c̄.

Tercius articulus.

¶ Itē ꝙ dicta clauſula/ſicut patet ex forma ſua eſt generaliter abſqꝫ omni exceptione poſita/tam de petro ꝺ luna/ꝗꝫ ꝺ quocūqꝫ legitimo ſucceſſore ſuo. ſiue labatur aliquis eorum in hereſim. ſiue in aliꝺ peccatum quodlibet/quantumcūqꝫ enorme. quia dicit quauis occaſiōe ſeu queſito colore ⁊c̄. Et quia ſi voluiſſet aliquam exceptionem fuiſſe. illam explicaſſet. Sed qꝛ videbat exceptionem redundare potuiſſe contra ſeipſum. propterea nullā apppoſuit vel apponendam iudicauit.

Quartus articulus.

¶ Item ꝙ petrus de luna in ſuis reſponſionibus datis ad citationem contra euꝫ factam/dat aperte intelligi. ꝙ vult prꝰticare dictam pretenſam conſtitutionem et tenet firmiter ꝙ habuit ⁊ habet robur et vim ſuam/contra omnes ⁊ ſingulos qui ſunt in hoc ſacro Conſtañ. concilio. quia ſic dicit in forma. Proteſtandum tamē ꝙ per quemcunqꝫ facta vl' facienda. dicta ſeu dicenda/ſub quacunqꝫ forma/non intendit dictam congregationem aut eius pretenſam citationem comprobare. nꝰ ipſam citationem quomodolibet exaudire/aut ei quecunqꝫ ſeu qualēcunqꝫ vigorem tanqꝫ a notorie nullam poteſtatem habentibus emanatam/quoquo modo tribuere ſeu preſtare. imo ipſam ⁊ alia quecunqꝫ facta ſeu facienda/ordinata ſeu ordināda contra ipſum/⁊ romanam eccleſiam/cum ſint de facto preſumpta per eos. pronunciauit/decreuit/⁊ declarauit/pronunciat/decernit ⁊ declarat. caſſa. nulla. ⁊ irrita/ipſo iure vt de his etiaꝫ/eſt ſolenniter proteſtatus. Poſtremo cum in pretenſa citatione contineatur. ꝙ conuenientes ī vnuꝫ canonice conuocati/⁊ repreſentantes ipſam vniuerſalem eccleſiam decreuerunt. ⁊c̄. Reſpondet idem dominus noſter papa/ꝙ predicti congregati in Conſtañ. nō ſunt generalis ſynodus. nec vniuerſalem eccleſiam repreſentant. cum ſint excōmunicati/⁊ omnibus eccleſiaſticis dignitatibus/gradibus/⁊ autoritatibꝯ/⁊ iuriſdictione ꝑuati. ⁊ ꝑ ꝯſequēs nullas ptes iudicij potuerūt aſſumere. nec pñt ſicut nec etiaꝫ

iuriſdictionem aliquã exercere.precipue cũ minor in maiorẽ.ꝛ ꝑmaxime in papã. quẽ nec iuris autoritas.nec rõnis debitũ nec alicuiꝰ obligatõis nccitas/ad h̃ artãt. actum imperioſum exercere non poſſit.

Ecce temeritatem ꝛ pertinaciã aduerſus hoc ſacrum cõcilium ꝛ aduerſus omnes indifferenter qui ſibi nõ obediũt. Unde ꝛ reputat ſolam eccleſiam eſſe apud ſe/ ꝛ ſolum concilium generale/ ꝛ ꝙ cathedra ſua eſt archa Noe ſicut dixit verbo/dans intelligi ꝙ nullꝰ extra hanc archam ſaluabitur. Et ita de plurimis.

Quintus articulꝰ

¶ Item ꝙ hec pretenſa conſtitutio de directo ꝛ expreſſe repugnat omnibus ꝛ ſingulis prioribus articulis.qui elucidant hanc legem euangelicam. Si peccauerit ꝛc. Et qui fundant̃ in hac lege cũ ſuis ſimilibꝫ.ꝛ h̃ notoriũ eſt ex terminis.

Sextꝰ articulꝰ.

¶ Item ꝙ petrus de luna non excuſatur vel releuatur ab hereſi predicta ꝛ pertinacia/per generales proteſtationes/quas facit que ſic habentur in forma. Dicit ac etiam profitetur/ꝙ in veritate fidei ꝛ vnitate catholice eccleſie ſemꝑ fuit ꝛ eſt.ſemꝑ qꝫ ſe fuiſſe ꝛ permanſiſſe firmiter credit.nec ab illis vnqꝫ/modo aliq̃ deuiauit.ſic nec deuiare intendit.nec fauorem ſciſmati vel hereſi aliquo modo dedit.ſicut nec dare intendit.imo ſemper tenuit ꝛ tenet firmiter qꝫ credidit ꝛ credit.q̃d ſctã Romana ꝛ catholica eccl'ia tenuit/ ꝛ tenet/ꝓfitet̃/ ꝛ docꝫ nec aliquid a predictis decreuit dicere.facere.ſcribere.docere tenere ſeu credere intendit in poſterum.gratia eidem diuina aſſiſtente.nilqꝫ pertinaciter ſeu incorrigibiliter dixiſſe ſeu dicere voluit nec intendit. Sed omnia preterita.preſentia.ꝛ futura quecunqꝫ dicta ꝛ dicenda.facta ꝛ facienda.ſcripta ꝛ ſcribenda.credita ꝛ credenda.docta ꝛ docenda ſubijcit ſubiectaqꝫ eſſe voluit correctioni ꝛ determinationi catholice eccleſie ſacroſancte. Et ſi contra p̃miſſa vel aliq̃d premiſſorum dixerit.ſcripſerit.aut fecerit quouis modo/q̃d nõ credit.paratus eſt ſemꝑ ſtare correctioni dicte ſancte matris eccleſie.in cuius vnitate viuere intendit atqꝫ mori/ſicut catholicus ꝛ fidelis.ꝛ facere ꝛ complere ea ad que aſtringitur in premiſſis ꝛ quolibet ꝑmiſſorum. Conſtat enim ꝙ cum his proteſtationibꝰ remaneret particularis error ſuꝰ non purgatus.

Septimus articulꝰ

¶ Item ſi nunc predictus petrus de luna vellet a predicta hereſi ſua reuerti/ ꝛ redire ad gremium eccleſie.ipſa poſſet non claudere ſibi gremium/dando indulgentiam de ſcelere.ſed non deberet ipſum impunitum relinquere/vel in papatu pretẽſo retinere.etiam vbi fuiſſet aliunde papa legitimus.

Octauus articulꝰ.

¶ Item ꝙ ſi mittat nuncios ſuos.videtur ꝙ in primis ꝛ ante omnia proponẽdi ſunt ipſis precedentes articuli/vt reſpondeant ſigillatim ad quemlibet: quoniam per hoc fiet abbreuiatio aliorum proceſſuum iuridicorum.qui verſarentur ĩ his que ſunt facti: quoniam per predictos articulos poteſt veraciter vno verbo dici ipſi petro de luna. Ex ore tuo te iudico ſerue nequã: imo videtur ꝙ nuncij ſi mittantur erunt interrogãdi ſuper premiſſis nedum pro nomine ſeu vice petri de luna.ſꝫ etiam pro ſe ipſis.vt videatur quid ſentiant ſuper eiſdem articulis.vt ſi male/habeant ꝛ ipſi male iuxta demeritum ꝛ errorem.ſi bene/condemnabitur eorum magiſter ex eoꝝ ꝓfeſſione catholica ꝛ vera.

¶ Articulatõ pretacte

constitutõnis petri de luna poteſt fieri cõtra ipſum ſub tribus propoſitionibus ſequentibꝫ/cũ ꝓbatione ſummaria ꝛ aliarũ quarundam additione concluſionum.

Hec conſtitutio petri de luna eſt hereticalis que incipit. In die ꝛc. Hec conſtitutio cum ſuis circumſtãtijs reddit petrum de luna hereticum. Hec conſtitutio cum ſuis circumſtantijs reddit petrũ de luna ꝓprie ſciſmaticum.temerariũ.ſcãdaloſum.atqꝫ ſacrilegum.

Probatur prima concluſio ſic. Conſtitutio illa eſt hereticalis que directe ꝛ expreſſe preiudicat ꝛ contrariatur legi euangelice.de correctione fraterna/ ꝛ de correctione iudiciali ꝑ autoritatẽ eccl'ie.ſi fraterna non ſatiſfecerit que habetur Math. xviij. Si peccauerit ĩ te frater tuꝰ ꝛc. Sꝫ hec conſtitutio petri de luna eſt huiuſmodi igitur eſt hereticalis. Deducit̃ maior per deſcriptionẽ hereſiſ q̃d eſt dogma per

uerſum fidei catholice contrariū. Cōſtat aūt ꝙ euangeliū eſt fides orthodoxa obiectiue. ſicut dicit in ſimbolo. Hec eſt fides catholica ⁊c̄. Sed minor in quo ſtat difficultas deducitur ſic. Lex predicta. de correctione fraterna ⁊ iudiciali. aut comprehendit petrum de luna ⁊ ſuos ſucceſſores quos reputat ſummos pōtifices futuros legitime/vel non comprehendit. Non poteſt dici ſecundū. quoniam lex fertur generaliter de omni fratre dum peccauerit tali peccato qđ poteſt deduci in publicum. Conſtat autem ꝙ quilibet chriſtianus eſt frater noſter etiā ſi fuerit papa. quia propter hoc ñ deſinit dicere pater nr̄. Si igitur eſt pater noſter. nos pariter ſum⁹ fratres. Si vero detur primum ſicut dari neceſſe eſt. ꝙ ſcilicet papa comprehenditur ſub lege hac euangelica ⁊ immutabili que conſonat etiaꝫ iuri proprie naturali. Sequitur ergo ꝙ ſi peccauerit in nos. etiam frater noſter debꝫ fraternaliter primo corripi/iuxta regulam generaliter ita poſitā. Q, ſi noluerit audire. adhibendi ſunt teſtes. Q, ſi audire noluerit/denunciandus eſt eccleſie. quā ſi contempſerit. habendus eſt tanqꝫ ethnicus ⁊ publicanus id eſt excōmunicatus ⁊ extra eccleſiam poſitus. Sequitur ergo conſequēter ꝙ eccleſia eſt iudex pape duꝫ peccauerit peccato publico ⁊ eccleſie denunciato. Et poteſt eccľia talem papam excōmunicare ⁊ eiicere a cōſortio/multiplici occaſione/et multiplici queſito colore. Conſtat autem ꝙ ab inferiori ad ſuperiorem legitimum/poteſt fieri appellatio/ſeu prouocatio ſeu deductō in cauſam. ſeu iudicialis citatio ⁊ euocatio/nunc ad denunciationem alteri⁹. nūc ex puro iudicis officio. Sed manifeſtum eſt ꝙ hec conſtitutio tollit omnia iſta media dum fert generalem excōmunicationis ſententiā ⁊ penas depoſitionis in omnes qui quacunqꝫ occaſione vel quocūqꝫ queſito colore pſumpſerint a perſona petri de luna vel a quocunqꝫ ſucceſſore ſeu appellare ſeu prouocare. vel ab obedientia ſe ſubtrahere ⁊c̄. qđ vtiqꝫ repugnat et ↄtradicit manifeſtiſſime huic legi euāgelice. put modo deductum eſt.

PRobatur ſecunda concluſio faciliter ex precedenti. Ille enim proprie dicitur hereticus qui pertinaciter aſſerit/imo determinat hereſim. ſed petrus de luna pertinaciter ita facit. Eſt em̄ pertinax qui non eſt paratus corrigi. ⁊ qui non querit cauta ſolicitudine veritatem/ſed impugnat/et ad impugnandum omnes inducit ſub penis terribilibus quantū ī ipſo eſt. Sic eſt in propoſito. Addendo maxime ꝙ hic impugnatur regula veritatis de directo. per quā errans frater habꝫ corrigi. que regula ē autoritas ⁊ poteſtas iudicialis ipſius eccleſie vł concilij generalis vice ſua Unde tollit quantū in ipſo eſt om̄ia media per que debet errans ad viam ⁊ regulam reduci veritatis. Poſſent addi circūſtantie quaſi ſine numero que probāt hāc pertinaciam in petro de luna reſpectu cōſtitutionis huiuſmodi ⁊ aliorum erroruꝫ multiplicium/⁊ ſcandaloſiſſimorum. ſed hec pro nunc ſufficiūt. attento ꝙ tam erga regē francie/qꝫ erga regem arrogonie/voluit praticare conſtitutionem iſtam hereticalem atqꝫ peſtiferam. imo ⁊ in om̄es exiſtentes in hoc concilio. ſicut patet in reſponſione ſua ad citationem.

PRobatur tercia concluſio conſiderando materiā circa quam eſt hereſis predicta. que de neceſſitate infert peccatū ſciſmatis. quoniā tendit ad impoſſibilitandum reunitionē eccleſie/ſub vno certo paſtore ſupremo. quia tollit medium conuenientiſſimum imo neceſſarium/ſcilicet autoritatem iudicialem eccleſie/ſeu concilij generalis vice ſua/dum prohibet eccleſiam congregari ⁊c̄. ⁊ dum remouet omnem papam a ſubiectione autoritatis iudicialis eccleſie. Confirmantur omnia predicta per conſtitutiones huius ſacri concilij factas ⁊ publicatas pluries. Confirmātur etiam per ſubtractiones licitas illoꝝ principum qui ſe ſubtraxerunt. Oportet eniꝫ concedere premiſſas tres cōcluſiones. vł dicere ꝙ hoc concilium generale errauit/faciendo queſtiones tales/⁊ in approbando nouiſſime ſubtractionem dominoruꝫ Arrogonenſium. abſit autem hoc a nobis ita delirare. Et ſi dicatur ꝙ multa iura canonica/multe conſtitutiones papales/⁊ alie/videntur ſonare pro conſtitutione petri de luna. Reſpondetur ꝙ illa iura ſūt reuerēter gloſanda/⁊ interp̄tanda ↄformiter ad inuariabilē legē chriſti. Aut ſi vult aliqͥs illa tenere ī ſuis terminis p̄terue ex

rigide nos cum omni libertate talia ſcri/
pta negabimꝰ eſſe vera/⁊ ꝑ ꝯſequēs nec iu
ra canonica.qm̄ nullū ius eſſe cenſendū ē/
qđ diuine legi ꝯuincit̄ cōtraire. Addat̄
⁊ hic clauſula cōſtitutionis q̄ ponit̄ ſupra
articulo ſcđo.In ſecūdis articulis Dēs
⁊c̄.qui a nobis ⁊c̄.ſupra.

Excerpta de articulis ꝯtra petꝝ de luna in ꝓceſſu ꝓductis.

Primo in tractatu quē fecit/aut fieri fe
cit ⁊ ab alijs factū approbauit ⁊ ratū ha/
buit/intitulato de ſciſmate ponit ꝯcluſio
nem ſequētē.⁊ ponit̄ ꝯcluſio ſequēs Nul
li cōuenit ꝑtāti nec diuine nec humane/ꝙ
q̄d ſit intra vnū locū.⁊ extra eundē.Dictā
ꝗ ꝯcluſionē ꝑtinaciter aſſeruit ⁊ ſuſtinuit
q̄ heretica eſt cōtra ſacrā ſcripturā ⁊ diui/
nā potentiā eſt.cū deꝰ ſit intra ⁊ extra eun
dem locū.⁊ h̄ eſt notorium. Itē ꝙ dixit
ſcripſit.vel ſcribi fecit ⁊ aſſeruit idē domi
nus vocatuſ vt ꝑmittit̄.B.ꝙ ſi iuiſſet ad
piſanū conciliū/vel miſiſſet ad illud ad ce
dendū papatui.vt aliqui ſibi ꝯſuluerunt
⁊ cōſulebant/iā nō eſſent claues in eccleſia
niſi deus incarnatꝰ fuiſſet ⁊ claues de no/
uo dediſſet.⁊ hoc eſt notoriū Itē in tra
ctatu quē fecit/aut fieri fecit ⁊ factū ap/
bauit ⁊ ratū habuit cōtra piſanū ꝯcilium
qui incipit.Quia nō nōnulli in q̄rta par/
te via tercia.C.ſubſequent̄ ⁊ alibi ī dicto
tractatu/dixit.aſſeruit.⁊ pertinaciter ſu/
ſtinuit.ꝙ ſtante dubio huiꝰ ſciſmatis/illi
qui nō poſſunt certificari de veritate ⁊ iu
ſticia alteriꝰ ꝯtendentiū đ papatu/primo
electorū obediendo pape Benedicto ter/
ciodecimo.ſ.ſibi quo ad eū in conſcientia
ſunt ⁊ eſſent ſecuri. Et h̄ eſt notoriū Itē
dicunt ⁊ ꝓponunt dicti ꝑſecutores ⁊ mi/
niſtri/ꝙ idē.P.vocatꝰ vt ꝑmittit̄ bn̄dictꝰ
poſt ꝑmiſſum ꝑ eos ꝑtenſum ꝓpinianum
conciliū/dixit ⁊ aſſeruit ꝑtinaciter ⁊ ꝯſtā/
ter.Q,ſi totus mundꝰ diceret ſibi ꝙ cede
ret papatui/⁊ ſibi videret̄ ꝙ non ſequeret̄
inde vnio eccleſie.aut videret̄ ſibi ꝙ ipſe n̄
deberet cedere/ipſe nō cederet. Et ſi totuſ
mundꝰ diceret ſibi ꝙ nō cederet.⁊ ſibi vi/
deretur ꝙ deberet cedere/ipe cederet. Per
hoc ſuum iudiciū ī mo potiꝰ errorē ꝑtina
citer ꝑferendo omni humano ⁊ eccl'ie vni/
uerſalis iudicio.qđ manifeſte ꝓbat ꝑtina
ciam in errore. Itē ꝙ chriſtꝰ ⁊ papa ſūt
vnum caput eccleſie/poſuit in quodā tra
ctatu cōtra decē ꝓpoſitiones ſtabilientes
conciliū piſanū. Itē ꝙ conciliū genera
le nullo modo ⁊ in nullo caſu p̄t celebrari
ſine papa etiā dum papa mortuus eſt Et
ita neceſſario dicendū eſſet/ꝙ in Conſtan
tia poſt adunationē tot obedientiarum ⁊
regionū/nullū eſt aut fuit generale ꝯciliū
Cuiꝰ oppoſitū tanq̄ catholicū determi/
natum eſt/⁊ praticatū in hoc ſacro ꝯcilio
Et quoniā hoc errore dato ſequeret̄ ma/
nifeſte ꝙ eccleſia nō fuiſſet ſufficiēter ⁊ per
ſeuerāter pro ſui cōſeruatione inſtituta a
xp̄o. Quia deniq̄ nō appareret modꝰ cō/
demnandi vel eijciendi papā ſciſmaticuꝫ
incorrigibilē ⁊ hereticū contradicentē per
tinaciter eccleſie. Ponunt̄ conſequēter
ad ꝓbata de ꝑdictis ⁊ alijs articulis tres
cōcluſiones ſequētes. Hec aſſertio pe/
tri de luna ꝙ conciliū generale nō poteſt ī
aliquo caſu cōgregari ſine papa eſt hereſiſ
nunc exp̄ſſe damnata. Hec aſſertio pe
tri de luna ꝙ ſi crediſſet aliquibꝫ tempo
re concilij piſani/claues hodie nō eſſent ī
eccleſia eſt manifeſte heretica.preſuppoſi
ta duratione legis dei vſq̄ ad cōſumma/
tionē mundi. Hec aſſertio petri de lu/
na/ꝙ chriſtꝰ ⁊ papa ſunt vnū caput eccle/
ſie eſt hereticalis.niſi reducat̄ ad aliquem
ſenſum ſanum ſatis improprium Aduer
tendum eſt poſtremo ꝙ ſuper materia he/
reſis/fundate ſunt principaliter concluſi
ones predicte et aſſertionibꝫ petri đ luna.
Primo quoniā ⁊ voces ⁊ ſcripture ſigni/
ficant manifeſtius cōceptū mentis iuxta
dictum chriſti Ex verbis tuis iuſtificabe
ris ⁊c̄. Cui conſonat dictum Ariſtotelis
ꝙ voces ſunt ſigna earum que in mente
ſunt paſſionum. Secundo quia conuin/
cere hominem hereticū eſſe ex ſolis ope/
ribus ſine vocibꝫ difficillimū eſt.attento
ꝙ hereſis principaliter ꝯſiſtit ī intellectu.
Propter qđ tercio dicitur ꝙ licet ex ꝑ/
dictis articulis contra petrum de luna.⁊
ſufficienter in facto probatis/poſſit ⁊ de/
beat ſufficienter concludi cōtra eundem
petrum de luna/ꝙ ipſe eſt notorie periurꝰ
notorie ſciſmaticus/notorie ſcandaliſans
vniuerſalem eccleſiam ſanctam dei.⁊ per
conſequens de heretica prauitate vehe/
menter notandus ⁊ ſuſpectus/preſertim
circa hunc articulū Unam ſanctā ⁊c̄. Et
circa preceptū hoc Nō periurabis ⁊c̄. Ac ꝑ
inde ꝑ huiuſmodi ſuſpitionē vehementē

⁊ ſcandalū notoriū datū ī materia ſciſma
tis ⁊ periurij ⁊ incorrigibilitatē ſit ab om
ni officio papatꝯ vero vl̄ ꝑtenſo rationa/
biliter ⁊ iudicialiter deponendꝯ ꝓut mul/
ti ſolēniter ex iuribꝫ allegarūt ⁊ ꝓbauerūt;
nihilominꝯ ex ſolis eiſdē ꝓductis ⁊ ꝓbatꝭ
nō videt̄ ſufficiēter cōcludi ꝙ ſit hereticuſ
ꝓprie dictus/niſi confundat̄ ex ꝓprijs aſ/
ſertionibꝫ ſuis/ꝯſtitutionibꝫ ⁊ reſpōſioni
bus datis tam ꝟbo ꝙ̄ ſcripto. Quā ob/
rem ſtudioſiꝯ ſcriptū eſt vl̄ articulatū cir/
ca hmōi aſſertiones/attēto ꝑcipue ꝙ non
nulli reuocāt ī dubiū an papa deponi poſ
ſit. vel habeat iudicē ſuperiorē in quocū/
ꝗ crimine/niſi ſit a fide deuiꝯ vel hereticꝯ
proprie dictus.

¶ Finis tractatꝯ ꝯtra petrū de luna

¶ Diſcuſſio illius aſſer tionis. Sñia paſtoris etiā iniuſta tenēda eſt ꝑ eundē cancellariū.

¶ Caſus eſt. Quidā ſe gerēs ꝓ cōmiſſario
pape/poſuit ī ſuo proceſſu publico aſſerti
onē que ſequit̄. Sentētie noſtre etiā ſi eſ/
ſent iniuſte/ſunt tenēde ⁊ timēde. Que
rit̄ ſuꝑ hac aſſertione. Primo ſi ſit falſa et
erronea. Scḋo ſi ſit iudicō fidei reprobā
da. Tercio ſi aſſertor ſit ad iudicium fidei
rationabiliter euocandꝯ. Arguit̄ ꝙ ſit
vera. qꝛ ſcḋm beatū Gregoriū/ſentētia pa/
ſtoris ſiue iuſta ſiue iniuſta fuerit timēda
eſt. Cui ꝯſonat vrbanꝯ papa dicēs. ꝙ val
de timēda eſt ſentētia epi. licet iniuſte liget.
Sꝫ papa ne dū eſt paſtor vl̄ epſ. ſꝫ ſuper/
nus paſtor ⁊ epſ. Sꝫ ꝯtra eſt dictū hie
ronimi ſuꝑ epl̄am pauli ad philemonē. et
fundat̄ in dicto Iſaie. v. Si qˢ dixerit in
iuſtū iuſtū. abomiabilis eſt apud deū. Et
gregoriꝯ in omel̄. xxvij. Ipſe ligandi atꝗ
ſoluendi ptāte ſe priuat. ꝗ hanc ꝓ ſuis vo
luntatibꝫ/⁊ nō ꝓ ſubditoꝝ iuribꝫ exercet.
Et idē. Tūc eſt ꝟa abſolutio ꝑſidētis. cuꝫ
interni iudicꝭ ſequit̄ arbitriū. Et idē. Nō
debet is penā ſuſtinere canonicā. in cuius
damnationē nō eſt canonica ꝓlata ſenten
tia. Conſtat aūt ꝙ ſententia iniuſta nō eſt
canonica ⁊c̄.

¶ Ponunt̄ ꝓ deciſione ꝓpoſitiones que
ſequunt̄ ad examinandū.

Hec aſſertō ꝓpoſita in ꝓceſſu publico
ſi ſit erronea ī fide ⁊ moribꝫ. nō eſt diſſimu
lanter ꝑtereunda. cū ſit ſcandaloſa. ⁊ ex de
liberatione poſita. Hec aſſertio eſt vna
ꝓpoſitio ꝯditionalis/includēs vnā ꝯſeq̄n
tiā talē. ſi ſentētie nr̄e ſunt iniuſte. ille etiā
ſūt tenēde ⁊ timēde. Hec aſſertio ꝯditi
onalis ſic reſoluta/ſi ſit falſa/eſt impoſſibi
lis. patet hec ꝓpoſitō ſic ⁊ ꝑcedēs/ex regu
lis infallibilibꝫ logicoꝝ. addēdo ꝙ aſſertō
ꝑdicta ꝯtinet iſtā vniuerſalē/ꝙ omēs ſñie
dicti cōmiſſarij q̄ſtūcūꝗ iniuſte ſūt tenen
de. Hec aſſertio falſa eſt/qm̄ oppoſitū
ꝯſeq̄ntis ſtat cū antecedēte. qm̄ ſtat aliq̄s
ſentētias paſtoris vl̄ pape ⁊ ſuoꝝ cōmiſ/
ſarioꝝ nō eſſe tenēdas/imo nec timendas
dū ſūt iniuſte. Et h̄ in multis caſibꝫ. Pri/
mo ſi ſentētia lata ſit poſt appellatōnē le
gitimā/vt notauit Innocētiꝯ terciꝯ ī epl̄a
ad archiep̄m ſenoneñ. Scḋo ſi ꝯtineat er
rorē intolerabilē/vt notauit idē. Et hoc
ml̄tipliciter ꝑt euenire/cū nullꝯ paſtor vi/
uens ī terrꝭ/imo nec papa ſit impeccabil̄/
quin poſſit abuti ſua ptāte/cū circūdatuſ
ſit infirmitate. vt dicit̄ ad Heb. Unꝯ caſꝯ
eſt ſi ſentētiet expſſe vl̄ etiā implicite ꝯtra
fidē ⁊ ſcripturā ſacrā. Alter ſi ſentētiet in
ꝑiudiciū veritatꝭ vite ⁊ iuſticie. vt ſi voleſ
rapeꝛ ſpōſam alteriꝯ/ferat in cōtra nitētes
ſentētiā excōicatōnis. Alter ſi ſentētiet in
ꝑiudiciū iuſte libertatꝭ/vt ſi volens vſur/
pare ciuitatē vniꝯ principis. ferat ſentētiā
excōicatōis ī nolētes eā ſibi tradere/⁊ ita
ꝺ ml̄tis ſimilibꝫ. vt ſi excōicare velit illos
q̄ ſuo regi ⁊ ſuis edictis rationabilibꝫ obe
diunt. Notauit hec Innocētiꝯ vbi priꝯ/⁊
habet̄ fundamentaliter ex infallibili lege
diuia ⁊ naturali. cuiꝯ deductionē hic ob/
mittimꝯ. Hec aſſertio eſt impoſſibilis.
Sequit̄ hec ex ꝑcedētibꝫ. Notādo ꝙ iura
quibꝫ inniti videt̄ nō loquunt̄ tali modo
ꝯditionali ⁊ ypothetico. nec dicūt ꝙ ſñia
paſtoris ſit tenēda. qꝛ lōge aliud eſt dicere
ꝙ ſentētia aliq̄ ſit timēda/⁊ ꝙ ſit tenenda.
qꝛ tyrānica iniq̄tas etiā timeri ꝑt/ſꝫ nō te
neri debet/imo ꝯtemni vel perſeq̄. Hec
aſſertio cenſenda eſt erronea ꝯ̄ bonos mo
res/⁊ canones. patet qꝛ cū ſpectet ad mo/
res ⁊ canones ſic ꝯſtat/⁊ nō eſt eis ꝯformiſ
in veritate/imo nec eſſe ꝑt/ſic patet ex ꝑce
dentibꝫ. ſequit̄ ꝙ eſt eis diſſona atꝗ ꝯ̄ria.

Hec aſſertio debet ī fide merito ſuſpe/
cta reputari. patet ex ꝑcedētibꝫ. ⁊ h̄ accipi
endo fidē ꝓ obiecto fidei ꝓ ſcriptura ſacra
⁊ iure diuino. Hec aſſertio reddit aſſer
torē ſuū in fide ſuſpectū/⁊ ita ꝯſequenter
ad iudiciū fidei rationabiliter euocandū.

q̄ cõpellend⁹ erit vel ſe exponere/vel reuocare/vł ſi ꝑtinaciter renuerit/relinquenduſ erit iuſticie ſeculari. Cõſequẽter ad aggrauationẽ dicte aſſertõis cũ ꝓteſtatione ꝙ h̄ fit ad finẽ ciuilẽ ⁊ eccleſiaſticũ/⁊ p defenſione catholice veritat̄/⁊ eccl'iaſtice libertat̄/⁊ nõ ad ingerendũ crimẽ leſe regie maieſtat̄/ĩſerunt̄ ꝓpoſitõnes q̄ ſequunt̄

Rex xp̄ianiſſim⁹ francoꝝ iurauit ĩ ſua ꝯſecratõe defendere ⁊ tenere iura ⁊ libertates eccl'iaꝝ regni ſui. Rex idẽ pluries a viginti annis citra/habuit ꝯuocationẽ et cõciliũ ꝓlatoꝝ ⁊ vniuerſitatũ regni ſui/ad q̄ꝝ deliberatõẽ ⁊ requeſtũ ꝯcluſit ſolẽniter p arreſtũ curie ſue ſupme ꝑlamenti/ꝙ eccl'ia gallicana ĩ ſe ⁊ ĩ mẽbꝛis ſuis/ad ſuas antiq̄s ⁊ legitimas libertates reducere tur/nominatim ĩ collatõe bñficioꝝ/p ordinarios/⁊ ĩ electõib⁹ faciẽdis. Rex idẽ ⁊ legitim⁹ fili⁹ ſu⁹ nunc regẽs nouiſſime/ poſt q̄ttuoꝛ ⁊ quiq̄ annos/fecerũt idẽ arreſtũ ſolẽniter publicari cũ adiectõe penaꝝ in rebelles Rex idẽ deb; reputare ꝙ ſententie cuiuſq̄ paſtoꝛis etiã ſũmi pontific̄ facte vł late in oppoſitũ mediate vł ĩmediate/ſũt iniuſte/⁊ ꝯtinẽt erroꝛẽ intolerabilẽ/ꝯtra publicã iuſticiã/⁊ ĩ vſurpatõẽ indebitã/⁊ ex ꝯſeq̄nti nec tenẽde ſibi ſũt/nec neceſſario timẽde/ꝑſertim cũ obtulerit in facie ꝯcilij general̄ Conſtañ./ſe paratum velle ꝓuidere ſtatui ſũmi pontificis ſicut alij reges ⁊ regna/p ꝑte ſua. Dicit̄ h̄ ꝙ nõ ſũt neceſſario timẽde/q2 poſſũt timeri a timoratis ꝯſciẽtijs/in aliq̄ caſu/q̄ſtuis non ob h̄ ſint tenẽde. Multũ eñ refert dicere ꝙ ſint tenende/⁊ dicere ꝙ ſint timẽde. Et ideo aſſertoꝛ p̄dict⁹ q̄ addidit de ſuo ꝙ ſententie paſtoꝛis iniuſte ſũt tenẽde/valde temerarie ⁊ ſcandaloſe ⁊ erronee videt̄ fuiſſe locut⁹/nᶜ iura quib⁹ inniti videt̄ loquuntur modo ſuo/imo lõge modeſtius/ita vt poſſint ad veꝝ ſenſũ reduci/nõ aũt aſſertõ ſua modo q̄ poſita eſt/ſic patet ex ꝓpoſitõnib⁹ antedictis Rex idẽ p̄t ſe tueri ꝯtra ꝓcedẽtes in eũ vł ſuos/occaſione p̄dicta/ ſic ꝯtra volẽtes vſurpare poſſeſſiones tp̄ales regni ſui/imo mag̃/q̄ſtũ ſp̄ualia ⁊ eccleſiaſtica potioꝛa ſunt tp̄alib⁹ Rex idẽ debet habere ſubditos ſuos ꝑſertim eccleſiaſticos/fauoꝛabiles in dicta ꝓſecutione ⁊ obediẽtes iuxta monitionẽ ap̄licam debent obedire regi tãq̄ p̄cellẽti/⁊ h̄ p̄cipue dũ vtit̄ ſua legitima p̄tãte in obſeruatõẽ ꝓpꝛij iurati/⁊ eccl'iaſtice libertat̄ tuitõẽ.

Rex idẽ debet ꝓtegere ſubditos ſuos/ ſi ꝑmiſſoꝝ occaſione/⁊ ꝓpter obediẽtiã ſibi factã/pati habeãt: ⁊ aſſumere cauſã ĩ ſe/ ⁊ ſub hac ꝓtectõne ſubditi tã ſeculares q̄ȝ eccl'iaſtici debẽt ⁊ poſſũt in quiete viuere/ nõ pl⁹ ſapiẽtes q̄ȝ opoꝛtet Rex idem p̄t ratõnabiliter ꝯqueri de ſubditis ſuis/p̄ſertim eccl'iaſticis/ſi in p̄dicta reductõe libertatũ inueniant̄ tepidi/⁊ tergiuerſatores/⁊ claudicãtes/⁊ p̄t ab eis p ſe aut ſuoſ exigere rõnes/quib⁹ mouent̄ ſentire cõtra deliberatõẽs ne dũ ꝯcilij ſui ſ; ſuoꝝ ꝓlatorũ/ac vniuerſitatũ regni ſui. Ceteꝝ de penis p eundẽ infligẽdis iubet eccleſiaſtica modeſtia quieſcere/nec h̄re ſermonẽ.

¶ Tractatus eiuſdem

ad ꝓuincialẽ celeſtinoꝝ ſup ṽſiculo cantici marie. Suſcepit iſrael pueꝝ ſuũ. De ſuſceptione xp̄i allegoꝛice p. xxiiij. veritates. Tropologice vero ⁊ anagogice p. xij. veritates.

¶ Incipit epiſtola Cãcellarij Pariſieñ. de ſuſceptione humanitatis xp̄i ⁊ tropologica.

¶ Pꝛologus.

Reuerẽdo in xp̄o dño ꝓuinciali celeſtinoꝝ Fratri Johanni Baſſandi. ſu⁹ Johãnes cancellari⁹ pariſieñ. Ea q̄ ad pietatẽ ſũt xp̄iane religionis ⁊ ſurſũ actionis iugiter meditari. Cecinit maria Suſcepit iſrael pueꝝ ſuũ. Cecinit huic notule ſui cantici canticoꝝ mater eccleſia xp̄o iubilãs. Tu inq̄t ad liberãdum ſuſce ptur⁹ hoĩeꝫ nõ hoꝛruiſti ṽginiſ vteꝝ. Hoc verbũ ſub hac ꝓpꝛietate ſuſcipi deb;. Eſt eñ impꝛopꝛiũ xp̄s ſuſcepit humanitateꝫ: q̄ factũ eſt. vt xp̄s eſſet hõ. ⁊ hõ de⁹. Quia xp̄s de⁹. ſ; nõ ſemp de⁹ fuit xp̄s: q2 nec ſp de⁹ fuit hõ. nec ex ꝯſeq̄nti xp̄s: cũ nõdum ſuſcepat humanitatẽ xp̄s deus: de q̄ ſuſceptione colligam⁹ aliq̄s veritates accõmodas. petitioni tue pater honoꝛãde.

¶ Incipit pꝛima veritas.

Chꝛiſtus per hm̄õi ſuſceptionẽ q̄ dicit̄

i ncarnatio habuit ab inſtāti ſue ↄceptōis animā rōnalē pfecte beatā ſm portionem mentis ſupiorē; hec veritas credi debet d̄ neceſſitate ſalutis.

Secunda veritas.

¶ Chriſt⁹ in aīa beatificata vt ſic cognouit totū decurſū eccl'ie cū meritis futuris ꝛ demeritis hoīm ſingulorꝝ. etiā p infuſaꝫ deſup cognitionē aliaꝫ ꝗꝫ in ṽbo: q̄lis ſuo modo fuit cognitio infuſa ade ꝑ ſtatu innocentie: ꝛ angel' pfecti⁹ in ſua p̄ma creatione; hec veritas eſt certa fide tenēda.

Tercia veritas.

¶ Chriſt⁹ vt beatificat⁹ in aīa nunꝗꝫ ſenſit dolorez ꝑ pctis hoīm quorūcunqꝫ. nec ꝑ penis alienis aut ꝓprijs ī corpe ſuo vel in portione rōnis inferiore ſuſceptis; patꝫ. qꝛ ī beatitudine nō eſt luct⁹ neqꝫ dolor.

Quarta veritas.

¶ Chriſt⁹ vt beatificat⁹ ī aīa habuit ſummā de pctis oīb⁹ ſingulorꝝ hoīm deteſtationē. q̄ largo ꝛ tropico modo loquendi p̄t noīari diſplicētia cordis de pctis. vl' extēſiori trāſſumptōe dolor aut triſticia q̄nqꝫ noīat̃. etiā in deo: Sic eſt illud Gen̄. Tactus dolore cordis intrinſec⁹; diceretur ſimili modo de beatis.

Quinta veritas.

¶ Christus ab inſtāti ſue ↄceptōis ꝗꝫuis habuerit clariſſimā noticiā ꝛ app̄henſionē ſue paſſionis future. Et ꝙ aīaꝫ dulciſſime mr̄is ptrāſierit gladi⁹ acerbiſſime paſſionis: Ipſe tn̄ nō habuit hmōi paſſionis dolorē expimentalē in corpe q̄lem habuit dū cepit tedere ꝛ meſt⁹ eſſe: ꝛ ↄſequēter ab agonia vſqꝫ ad expirationē ptulit ꝛ ſenſit. Ueritas illa ꝑ prima pte patet ex p̄cedētibus: Sꝫ ſecundā ↄcedit cōis oīm doctorū approbatorꝝ ſchola: qꝛ ſic ꝛ nō aliter videtur poſſe ſaluari illud luce. ꝙ ih̄s pficiebat etate ꝛ ſapiētia. Experiebat̃ em̄ p aſſiduū crementū. noticias nouas rerꝝ: ꝛ ſi nouas noticias ſenſuales: ita nouas triſticias aut delectatōes iſto modo.

Sexta veritas.

¶ Chriſt⁹ voluit ab inſtāti ſue cōceptōis ꝙ btitudo ſue mētis redūdaret in corpus p influentiā gaudioſā ſic nunc facit in patria. Sicut ꝛ aīa feliciſſime mr̄is in corpe glorificato vl' carne dotata. q̄druplici dote ſua. Ueritas hec cōcedat̃ ab omnibus vt catholica.

Septima veritas.

¶ Chriſt⁹ voluit ꝙ beata mens ſua vt ſic ſumeret influxū ptis īferioris aut ſenſualis. ꝛ ħ paſſibiliter ꝛ penoſe: licet bn̄ cognouerit pri⁹ penas ſenſus intellectual'r ſ;imo ꝛ gaudioſe: alioquin nō fuiſſet paſſus voluntarie deſiderāter ꝛ ↄſone diuine volūtati; veritas hec eſt catholica ꝛ ↄceſſa.

Octaua veritas.

¶ Chriſt⁹ voluit ꝙ p̄cognitio ſue paſſionis quā habebat ex viſione verbi. vel etiā ex reuelatōe in rōne inferiori deſcenderet aut redūdaret in ſenſualitatē ſic ꝙ a parte ſenſuū dolor expimētalis ſuſcipet̃ qualis in agonia vel ī tota paſſione. aut etiā q̄lis fuit p decurſū toti⁹ vite nūc aūt miſcendo leta cū triſtib⁹. Sic ei puer ꝛ inſci⁹ flebat: ſic ſugendo btā vbera ↄſolabat̃: ꝛ arridēti mr̄i blandus erat. Stultū eſt em̄ dicere ꝙ nunꝗꝫ gauiſus eſt aut letat⁹ expimentali ↄſolatōe. Nō em̄ pdiderat guſtū ciborꝫ aut tactū ſuauiū: ſꝫ nunꝗꝫ in viciū

Nona veritas

¶ Christus voluit ꝙ dilectiſſima mr̄ ſua dolores ꝛ ↄſolatōes haberet ī vita ſua iuxta modū ſue ↄuerſatōnis. ad ipm filiū. ꝛ ad virginalē ſponſū ioſeph: ꝛ ita ꝓportionabiliter reſpectu ꝓximorꝝ. Nō em̄ fuit inciuilis. aut agreſtis. aut lapidea. ꝛ inſenſibilis. gl'ioſa mater ſua.

Decima veritas.

¶ Chriſt⁹ voluit dilectiſſimā matrē ſuā dolores ꝛ penalitates hui⁹ vite deſtitute ſuſcipe. Nedū volūtarie pure ſicut ſuſcepit: ſꝫ ex ↄditōe nature viatricis deſcēdētis ab adā ꝛ cū neceſſitate ↄtrahēdi originale pctm̄ ſic alij p generatōeꝫ viri ꝛ mulieris ↄcepti: niſi gr̄a ſupnatural' p̄ueniſſet caſū in ħ originalis culpe p̄cipitiū; factuꝫ eſt p inde ↄſequēter ī maria ꝗꝫtū ad nature debitas ex originali ſic in alijs ſanctificatis aut baptiſatis: niſi ꝗꝫtum ex priuilegijs ꝛ gratijs ſpūalib⁹ fuit adiuuata. Ueritas hec ꝓbabili pietate cordis credi p̄t.

Undecima veritas.

¶ Chriſt⁹ p̄ſeruādo matrē ſuaꝫ ab originali nō ob ħ dedit dignitatē eq̄lem ſibi ꝓpi etiā ſm humanitatē viatricē. Nō qꝛ nūꝗꝫ xp̄s habuit neceſſitatē originale pctm̄ cōtrahēdi: qꝛ nō deſcēdit p naturalē ꝓpagationeꝫ: ꝓpterea rō ſumpta ex hac eq̄litate ꝙ maria ↄtraxit originale ꝓrſus eſt inualida: Sil'r ꝛ altera ꝙ maria nō indiguiſſet redemptōe. Nͨ valeret apl'i ↄſeq̄ntia. xp̄s ꝑ oīb⁹ mortu⁹ eſt: ergo oēs mortui ſunt.

ꝙ inquã argumẽtũ potiꝰ eſt ad oppoſitũ⁊ Quia ſi xp̄s fuit oĩm ꝑfectiſſimꝰ redẽptor mortẽ ꝓ oĩbꝫ ſuſtinẽs, decuit ꝙ matrẽ ꝑfectiſſime redimeret: ꝙ aũt nõ potuit ↄueniẽtiꝰ fieri q̄ꝫ ꝓſeruãdo ne caderet potiꝰ q̄ꝫ iã lapſã releuaret. Ueritas hec ꝓbabilis ẽ ⁊ pia. Sup̄ q̄ mirꝫ eſt ꝙ nõnulli volentes virginẽ bñdictã ſup̄ limites honorare ꝓdicant nihilominꝰ ꝙ ↄtraxit originale ſicut vnꝰ de quo infra.

¶ Duodecima veritas.

Chriſtꝰ ↄtulit matri ſue ab initio. ⁊ cõſequẽter illas ⁊ tantas grãs q̄s ⁊ quantaſ cognouit eſſe ↄuenientes ſm ordinẽ ſue ſapientie: ⁊ in hac veritatꝭ ſoliditate debꝫ eſſe ↄtentꝰ q̄libet xp̄ianꝰ q̄ꝫ tũcũq̄ꝫ ſibi deuotꝰ. Attamẽ q2 ꝑticulariſata ꝓconia magiſ ad deuotionẽ mouẽt aliq̄n pios animos: placet adiungere aliq̄s veritates ſup̄ iſtis ad vtrumq̄ꝫ libratas.

¶ Tredecima veritas.

¶ Chriſtꝰ humanitatẽ ſuſcipiẽs dolores nr̄os ſola volũtate ñ neceſſitate portauit ĩ corꝑe ſuo. ⁊ vere languores nr̄os ip̄e tulit ꝓſertim ĩ cruce: ⁊ ꝙ cũ tanta acerbitate: quantã voluit deꝰ ſm ordinẽꝫ ſue ſapiẽtie ip̄aꝫ humanitatẽ paſſibilẽ tolerare. Ueritas hec cõſonat vltime veritati tradite de maria. Et ſufficit ad ſalutẽ ꝙ de xp̄o teneatur ſũmatim fide certa ⁊ neceſſaria. Temerariũ ṽo eſt aſſerere ꝙ dolor ſuꝰ fuit intenſior ⁊ acerbior q̄litatiue q̄ꝫ afflictio oĩꝫ aliorꝫ hoĩm ſimul: imo q̄ꝫ ⁊ dãnatorꝫ.

¶ Decimaquarta veritas.

Chriſtꝰ nõ habuit ab inſtãti ↄceptõis oẽm illũ dolorẽ vſq̄ꝫ ad inſtãs mortis ſue q̄lẽ ꝑtulit in cruce aut priꝰ ꝑ decurſũ penalis vite ſue. Et oppoſitũ ſcribẽdo vl' ꝓdicando aſſerere eſt temerariũ falſũ ⁊ ꝓſumptuoſũ.

¶ Decimaquinta veritas

¶ Chriſtꝰ potuit dare mltas grãs humanitati ſue ⁊ dilectiſſime matri pure gratis q̄s tñ actualiter ⁊ de facto non ↄtulit. Et oppoſitũ aſſerere ẽ falſũ ⁊ temerariũ imo hereticale. Patet hec ſecũda ꝑs: q2 xp̄s potuit ab vtero mr̄is ſue dare de potẽtia abſoluta impaſſibilitatẽ ſue hũanitati q̄lem habet ꝯ ꝓſenti: ſilr ⁊ mr̄i ſue ſaltẽ poſt ↄceptionẽ bñdicte ꝓlis ſue. Et ↄſtat certa fide ꝙ neutrꝫ fecit.

¶ Decimaſexta veritas.

Chriſtꝰ potuit dare ſue humanitati. et matri ſue ꝓ ſtatu vie. grãs alias q̄ꝫ cõtulerit de facto: ⁊ ſi ↄtuliſſet ꝙ vtiq̄ꝫ fuiſſet decens dare vl' dediſſe q̄liter tũc facere ñ erat decẽs ſm ordinẽ ſue ſapiẽtie. Ueritas hec ſilis eſt ꝓcedẽti. Sꝫ addit aliud de decentia ꝓ quo fit veritas ſequẽs.

¶ Decimaſeptima veritas.

¶ Chriſtꝰ potuit ⁊ ꝓt mlta facere. ⁊ ꝙ decet eũ ergo fecit aut faciet: ↄſequẽtia talis q̄ fit a multꝭ ſepe fallit ꝑ fallaciã petitõnis principij: q2 videlicet ꝓſupponit ĩ minori ꝓpoſitõe. qꝺ eſt eque ignotũ vel ignotius q̄ꝫ principale. Rõ: q2 nihil decet deũ facere niſi ſm ꝙ vult fieri/recte ꝑ oppoſitã ↄſuetudinẽ ad volũtates creatas: q̄ ideo volũt agere. q2 ꝓſentaꝛ eis aliqꝺ obiectũ ſub ratione boni aut ↄueniẽtis. ⁊ ideo agunt q2 videꝛ eis bonũ: ⁊ nõ ideo illud eſt bonum aut decẽs. Cauſa eſt. Non eñ ſunt regule primeꝫ regulate a prima bonitate.

¶ Decimaoctaua veritas.

Chriſtꝰ neſciꝛ aliq̄d velle q2 decẽs niſi a ſeip̄o: aut ſi ab altero ꝙ ẽ ꝑ reuelationẽ. vl' oꝑis exhibitionẽ: ⁊ ꝙ argumẽto a poſteriori ⁊ nullo modo a priori. Uñ ſic xp̄s ſolꝰ nouit patrẽ ⁊ ſe ⁊ ſp̄ũm ſanctũ. nõ excludẽdo ip̄os patrẽ ⁊ ſp̄ũm ꝓpter vnitatẽ eſſentie. Sic ſolꝰ ſcit q̄d deceat eũ ad extra producere: q2 ſolꝰ ſcit q̄d vult agere ⁊ cui voluerit reuelare

¶ Decimanona ṽitas.

¶ Chriſtus ſi aſſeriꝛ aliq̄d ad extra facere debere q2 decet eũ ſic facere fallitꝛ aſſerens modo tacto: q2 ꝓſupponit qꝺ eſt eque vel plꝰ ignotũ: vt ſi q̄s ita ꝑalogizet. xp̄s potuit cõicare mr̄i ſue ĩ vtero ꝙ glioſa ⁊ ↄſummate felicitatꝭ naſcereꝛ. ⁊ ꝙ decuit ip̄m facere. q2 decuit eũ matrẽ honorare ꝰ ſic fecit. Cõſtat ꝙ ↄcluſio hereticalis eſt: ⁊ tñ ꝓmiſſe cõiter aſſumunꝛ. a nõnullis in aſſertionibꝫ ſuis ↄfirmãdis.

¶ Uiceſima veritas.

Chriſtꝰ nõ cõicauit mr̄i ſue ſtatim dũ ↄcepta vel nata ẽ vſum ꝑfecte rõnis q̄ꝫuis ꝙ potuiſſet. ⁊ ſi feciſſet decuiſſet. Et oppoſitũ aſſerere ſcribẽdo vl' ꝓdicando eſt penitus temerariũ: ſic ⁊ ꝙ nunq̄ꝫ ſomniauerit. aut qꝺ in omi ſomno ſemꝑ actu deuꝫ ↄtẽplata fuerit ꝙ in via. Qꝺ aũt ex ſcripturis ſanctꝭ autoritatẽ nõ habet. iunge nec ex ꝓbabili rõe: eadẽ facilitate ↄtemniꝛ q̄ ꝓbaꝛ.

¶ Uiceſimaprima veritas.

¶ Chriſtꝰ potuit ↄferre dilectiſſime mr̄i ſue cognitionẽ luci diſſimã totiꝰ decurſus vite ſue ⁊ filij. cõfeſtim dũ nata eſt: ⁊ ſi hoc

feciſſet ħ vtiqꝫ decuiſſet·ergo fecit:temera
riū eſt ⁊ ꝯtrariū ſanctꝫ doctoribꝫ ħ inferre.
Cōtrariū inſuꝑ videtˀ euāgelice doctrine
ſic aſſerere factū eſſe. Siqdē ꝑditus fuit
ihs ignorāte maria ⁊ ioſeph/ideo dolētes
ꝑ triduū qſierūt ipm/⁊ nō intellexerūt re/
ſpōſuꝫ pueri ihu. Neſciebatꝫ inqt qꝛ ī hiis
q̄ pr̄is mei ſūt optet me eſſe ⁊ ita in multiſ
Sꝫ nō ob ħ dicēda fuit ignorās btā vgo.
ſi nō ſcierit oīa. Dicit em̄ ignorātia priua
tionē ſciētie debitā ineſſe.⁊ ex ꝯſeq̄nti cul/
pā.nō ſic neſciētia q̄ in angelˀ repitˀ.

Uiceſimaſecunda veritas.

¶ Chriſtꝰ etiā ſi dederit acceleratōeꝫ vſꝰ
rōnis mr̄i ſue ſicˀ opinantˀ aliq̄ pie de exul
tatōe Johis ī vtero.nō optuit tn̄ ī talibꝫ
gratijs ꝑſeuerātiā eſſe q̄uis ſine pn̄ia ⁊ re
tractatōe ſint dona dei. Sūt ei ſine pn̄ia
ſupplēdū eſt ħ modo q̄ donantˀ quedā ad
morulā paruā.qdā ad tps maiꝰ.qdā ī euū:
patet ī gratijs ḡtis datis·ī ꝓphetijs ⁊ gra
tijs ſanitatū·q̄ durāt ad tps.

Uiceſimatercia veritas.

¶ Chriſtꝰ ſi ꝑquiritˀ a talibꝫ cur matrem
ſuā honorauit ī gratijs iſtis.⁊ nō in alijs
oībꝫ qbꝫ poterat. Rn̄deas qs es o hō vt in
ueſtiges ſenſū dn̄i qs es vt ꝯſiliariꝰ eiꝰ fu/
as.qs es vt p̄ſumas dicere cur ita facˀ.po
nat ḡ hūana loq̄citas digitū ori ſuo.⁊ ter/
minis ſuis ꝯtenta ſit.

Uiceſimaquarta veritas.

¶ Chriſtꝰ poſuit termīos nr̄e ꝯquiſitōis.
vt nō liceat d̄ diuis alia vel aliter aſſerere
q̄ꝫ q̄ ex diuis ſcripturꝫ habentˀ.vlˀ euidentˀ
ꝯcludunt.vlˀ ab ecclˀia q̄ ſpūſctō regitˀ cre/
denda traduntˀ/hec eſt regula btī dyoniſij
plˀies repetita. Cetez d̄ opinione temera/
ria vlˀ ꝓbabili vlˀ de credulitate pia latiꝰ pt
dici put alibi notauimꝰ. Et ħ vnū placet
repetere ħ qd ſit piū credere aut q̄ ꝓpoſiti
ones d̄ pietate fidei ſūt cenſende. Oēs ille
ſcilicet q̄ nec euidēter ſequuntˀ ex ꝯtentis ī
ſacra ſcriptura.nᶜ etiā euidēter repugnāt.
⁊ edificāt charitatē.vlˀ d̄uotōeꝫ pij cordis.
temerarie nihil aſſerētis/tales ſūt narrati
ones ſctōꝝ patꝝ/tales deuote recogitatō
nes circa totū euāgelij decurſū.erga xp̄m
⁊ matrē ſuā.ꝯſiderāda mlˀta nō explicita/
queādmoduꝫ fieri potuerūt·vlˀ qd egerint
ihs ⁊ ioſeph ⁊ maria ab initō vſqꝫ ad mor
tē ioſeph/q̄liter ꝓceſſū eſt ī ioſephino car/
mine heroice. Qualiter etiā īducūt docto
res illud miſcdˀia ⁊ v̄itas obuiauerūt ſibi
iuſticia ⁊ pax oſculate ſūt·q̄ſi ſint res aīate
inuicē colloquētes ⁊ ꝯcludētes·dn̄s dabit
benignitatē·terra nr̄a dabit fructū ſuū qḋ
vtiqꝫ ꝯſtat factū dū ſuſcepit deꝰ iſrlˀ puez
ſuū.

Alie veritates duodecim.

Subiūguntˀ alie duodecim veri Z
tates ꝓpinquiꝰ ad interrogatō
nē tuā pr̄ amātiſſime terminoſ
nō deſerēdo ſuſceptos.

Prima veritas.

¶ Suſceptio ſctī iſrlˀ nr̄i fuit ꝑ allegoriā
incarnatio v̄bi:ꝑ tropologiā v̄o ⁊ anago/
giā ſuſceptio ſctī iſrlˀ pueri ſui eſt hoīs pez
grāꝫ iuſtificatio.⁊ ipiꝰ ad ꝯtemplatōeꝫ ce
leſtiū eleuatio. Nūc ꝑ intelligētiā/nūc per
ſimplicē fidē.cū deuotōe q̄ mentē eleuat ī
deū ꝑ piū ⁊ humilē affectū·nūc ꝑ vtrūqꝫ·ꝑ
intelligētiā.ſ.⁊ deuotōeꝫ fide ſpe.charita/
teqꝫ ſubnixā.

Secūda veritas.

¶ Suſceptio talˀ miſtica nutritˀ marie et
roboratˀ ꝑ ſuſceptōeꝫ dignā benedicte eu/
chariſtie ſacr̄i q̄ deus ipe ſumitˀ·recolitˀ me
moria paſſionis eiꝰ.mēs impletˀ grā.⁊ fu/
ture glˀie nob pignꝰ datˀ.q̄ ſuꝑ retractatus
eſt ſpēalis ī notulā cātici marie. Eſuriētes
īpleuit bonis.

Tercia veritas.

¶ Suſceptio iſrlˀ pueri ſui dei q̄uis poſ
ſit agnoſci ꝑ ꝓbabiles ꝯiecturas ab illo q̄
ſuſcipitˀ nō tn̄ euidēter reuelatōe ſuꝑ ħ nō
habita. Signa qdā ſūt ſi qs ſit iſrlˀ ꝑ cer/
tā fidei illuminatōeꝫ ſeu viſionē.ſi ſit pu/
er n̄ ſenſibꝫ ſꝫ malicia ꝑ humiliatōeꝫ.ſi ſit
poſſeſſio dei.i.ſeruꝰ ꝑ dignatiuā adoptio/
nē ī charitate q̄ patiēs eſt ⁊ mitis ſub ſua/
ui iugo xp̄i.

Quarta veritas.

¶ Suſceptio ꝑ grāꝫ gratū faciētem nos
ſempꝑ latet ad certū q̄tenꝰ impleamꝰ illud
Seruite dn̄o ī timore. Et ne ſeruitꝰ me/
ſta ⁊ ḡuis videatˀ. Exultate ei. Uez ne ſit
exultatio diſſoluta iungitˀ cū tremore. Et
ſubſequitˀ apphendite diſciplinam.

Quinta veritas.

¶ Suſceptio gratificās videtˀ hic in via
potiſſimū cognoſci ꝑ cordis ſentimēta ſu
mendo coꝛ ꝓ toto eiꝰ triclinio ſcḋm triplex
cenaculū mētis.ſ.⁊ rōnis ⁊ aīe iuxta tra/
ctata ſuꝑ hac decacordi pſalterij marie fi
dicula. Diſꝑſit ſuꝑbos mēte cordis ſui.ꝓ/
ſentiā inqt v̄bi Bernardꝰ ex motu cordiſ
accepi. Sic alij fere oēs ꝯtemplatōi vacā
tes ſigna tradiderūt.nūc hec nūc illa mul
tiplicia valde variaqꝫ cordis ſentimenta
vſqꝫ ad ꝓfuſionē lacrimaꝝ de qbꝫ nō eſt ħ

dicendū p ſingula. Sʒ ſub cautele generalis monitione ſiſtendū.

Sexta veritas.

Susceptio gratificās ſtat frequēter ſine quibuſdā ſentimētis actualib9 cordis. patet in puerꝭ baptiſatꝭ. patet in iuſtꝭ dormientib9 aut in ſolo gr̄e habitu ſine quis actione gratꝭ deo ſimul ꝛ acceptis.

Septima veritas.

Susceptio gratificās ſepe fit ꝛ eſt i ſuo actu intrinſeco ꝛ formali elicito vel exteri9 impato ſine pceptibilib9 certitudinalr̄ gr̄e ſentimētis i corde vel ſenſib9: patet in actiuis p varia diſtractꝭ. nullā i corde ſuo ſpūalium ſentimētoꝝ mollicie͂. aut liq̄faccionis ſuauitatē habētib9: imo maxima xp̄ianoꝝ ps. abſqꝫ talib9 ſentimētis alias ſeruit deo. q̄s iudicare damnādos vel extra ſtatū ſalutꝭ. ob h̄ eſſe/ puerſiſſime eſt temeritatis ꝛ intolerabilis arrogātie. apud illos q̄ ſentimentis hmōi crebro gaudent. q̄ ſuā i illis totā ſalutē ponūt ꝛ gloriā Sʒ heu ſepe q̄s pfunde fallit eos ſtulta pſumptio cordis ſui. q̄s frequēter illudunt a demonio meridiano. qꝛ ſupbia merer illudi. deniqꝫ merer etiā dū eucharistiā ſuſcipit illud impcatū p pſalmiſtā fiat menſa eorū corā ipſis in laqueū cū ceterꝭ que ſequunt ſub trinodecimo numero maledictis.

Octaua veritas.

Susceptio eucharistie gratificās q̄uis nō fiat niſi ſit aliq̄s in gr̄a gratū faciēte nō tñ inducit ſemp nouū peccatū niſi in cōtemnente. Cōtēnit aūt q̄ ſe ſcit habere impedimentū legitimū ne ſuſcipiat aut q̄ nō habuit pbabilē ſue ꝯſciētie examinatōeʒ iuxta modū cōmuniter requiſitū. vt ſuūʒ cognoſceret impedimentū ꝛ ceſſaret a cōmunione vel tolleret nexū ſuū ſic p ꝯfeſſionē ſi ꝯſcius eſt ſibi culpe mortalis. Aut ſi p ſtatutū regule ſue ſit artat9 de venialib9 ꝯfiteri licet dura videat hec hortatio niſi forte p grauib9 ꝛ m̄ltis venialib9 valde diſponētib9 ad mortale aut ppinq̄s multū.

Nona veritas.

Susceptio eucharistie ſi dimittar qꝛ ñ pcipit acceſſur9 ſentimēta deuotōis actualis i lacrimis ꝛ ſimilib9 ſi tñ aliunde ſit ſibi bñ ꝯſcius de carentia impedimēti ſtulte agit ſi ſit temp9 ꝛ loc9 aliunde. ratio eſt. qꝛ magnis bonis ſe ꝛ ſuos pximos puat ꝛ defraudat damnatōeʒ incurrēs/ de ſuſcepto talento ordinis nō multiplicato. Si bi tñ ab ſit gloriari ſi ſentimēta nō ſentiēs deuotōis/ ſi ſicc9 ꝛ arid9 animo ſit mons gelboe ſine rore ꝛ pluuia. ſi ñ timeat lapſū qualē aliqñ patiunt gloriantes d̄ ſentimētis ſuis: qꝛ ſi demones in viridi dei pmiſſione h̄ faciūt: in arido q̄d fiet

Decima veritas.

Susceptio gratificās ſi querit piculoſe cognoſci p curioſitatē in quolibet hoie: tñ h̄ maxime periculoſū eſt in feminis. ꝛ tenacis apphenſionis. ꝛ auiditatis temerarie penetrādi ſecreta dei Sunt ꝛ lapſus ꝛ illuſiones pcliuiſſime; diligūt tales aliqñ deū velut adulteꝝ cōcubitu fornicario; q̄reſſane qꝛ delectatōeʒ ſentimentoꝝ ipſius dei ſolā: nō plurificationē bonoꝝ ſūt operum reqrētes Sʒ perdes ōmes deus qui fornicantur abs te.

Undecima veritas.

Susceptio gratificans apud tales de vtroqꝫ ſexu ſepe fit in laqueū nō data ſed accepta occaſione ſcandali: dū fiūt idigniores ſuſceptōe digniſſimi ſacramēti quo ſcilicet poſt talia ſentimēta. ꝛ nō aliter dignos ſe ad ſuſcipiendū ſemet exiſtimant/ longe facti de q̄ legit Nemine͂ iudicās. nemine͂ ꝯdemnans: oīb9 cōpatiens. ſanctus martin9 erat. Nec aliter p agathon vl̄ paſtorē eſt pceptū Nā inq̄t in omi re dic Tu q̄s es? ꝛ ne iudices queq̄s. Sed nec attendunt aliud ſue temeritatis repſſiuū ꝯſiliū Nō accipe fiduciā imo accipe fiduciā: ſed de ſolā dei miſericordia. nō de tua ſentimtorū iuſticia/ ſordida nimis ex ſe ſicut pānus menſtruate; quē nō extereat illd̄ apoſtolicū. Nihil mihi ꝯſci9 ſum: ſʒ nō in hoc iuſtificat9 ſū: ſʒ nec meipm iudico: q̄ me iudicat dñs eſt. Sic habita in adiutorio altiſſimi ſecure dicēs deo Suſceptor meus es: qꝛ quē ſuſcipis in ſacramēto ipe magis te ſuſcipit mādu cat ꝛ bibit incorpando.

Duodecima veritas.

Susceptio gratificās dū viſa eſt apud multos colligi p meditationē aſſiduā paſſionis ih̄u xp̄i cauſaliter de p accidens de ſupbo vſu ſuo homib9 d̄ vtroqꝫ ſexu. dure multū auſteritatis in vita/ plurimas hereſes ꝛ deliramēta. ꝛ tandē in abominandiſſima carnis ſentimēta plapſi ſunt. ꝛ innominaliter maculati/ ſunt in exemplum veteres ꝛ noui fratricelli ꝛ ſorelle begardi ꝛ begarde ſeu begute: de quib9 nō eſt h̄ dicendū p ſingula. Suffecerit tāgere aliq̄s

paſſus ſcripture cuiuſdā q̄ nō ī omībꝫ ſa
tis ſobrie videt̄ eſſe locutꝰ. Quis ī hac ſce/
lerata ſecta iam tacta fuerit. ſeueriſſimꝰ. ⁊
laudandꝰ ſicut in alijs multis: verūtamē
in multis ꝯtra p̄dictas veritates ſpeciali
ter de priuilegijs xp̄i ⁊ marie ⁊ penis ſuis
minꝰ ſobrie ſcripſit ⁊ docuit. Et q̄s eſt hō
q̄ viuat ⁊ nō peccet. Quis eſt hō q̄ nō pati
enter rep̄henſionē debeat accipe charitatiꝰ:
qualē ꝯſcius ego ſum mihi velle fieri q̄ hᶜ
ſcribo. Rurſus ꝑ eū nullꝰ extollit̄ ſtatꝰ. ni/
ſi ille qualē notat ſe tenuiſſe ꝯformiter ad
feminas aliq̄s magne vt aſſerit eleuatōis
⁊ ꝓphetici ſp̄ūs: quaꝝ tn̄ doctrine ſunt ſu
ſpecte iubēte ap̄lo qui habebat ſp̄ūm dei:
mulierē docere nō permitto. Scd̄o addit
iteꝝ licet nō ſemꝑ eo ordine quo ponunt̄
iſta; ait inquā q̄ ꝑ tales inueniret̄ xp̄s qui
tūc ſuo tp̄e perditꝰ erat: ⁊ abſcōſus ab ec/
cleſia: ⁊ q̄ſi iacens mortuꝰ. Rurſus q̄ ſta/
tus iſte tercꝰ. ⁊ cito manifeſtandꝰ erit de/
ſtructiuꝰ ſtatus phariſeoꝝ modernoꝝ q̄s
notat p̄latos cū clero ⁊ religioſos omnes.
maxime fratres minores q̄ nō viuūt vita
xp̄i crucifixi. neq̄ vt ſuꝰ nuncius fr̄āciſcꝰ.
⁊ ſancta clara vexilliferi iħu xp̄i/ cū cruci/
fixa vita ſua. Sūt ⁊ iam habite reuelatio
nes vt dicit ſuꝑ illo. Rurſus attēde p̄r
oculatiſſime q̄ cepit error iſte a ioachim
ponente triplicē legē ſ̄m tres ꝑſonas: pri/
ma p̄ris ꝑ moyſen. ſcd̄a filij ꝑ xp̄m. tercia
ſp̄ūſſancti ꝑ euangeliū eternū. cuiꝰ nō erit
finis; legat̄ ergo textꝰ expoſitōis iſtiꝰ ſuꝑ
nūc dimittis ī fine: ⁊ expoſitio ſuꝑ illud d̄
perditōe ⁊ inuentōne ieſu: ⁊ alibi pluries.
Attendat̄ ergo ſolꝰ finis in acerrima ſati/
ra ſeu tragedia magnis boatibꝫ inuehēte
ꝯtra ſtatꝰ omnes maxime ſuoꝝ: viderit q̄
zelo viderit quo edificatōnis auditu fru/
ctuoſo multi iudicāt q̄ nō ſ̄m ſcientiā. At
tēto q̄ ꝓ cognomine vult noīari maximꝰ
peccatoꝝ q̄liter ergo nō priꝰ auferabat tra
bem de oculo ſuo. q̄liter obſurduerat ad il
lud ꝓbrum. medice cura teip̄m. diceret q̄
ex humilitate ſic iudicari vult. Sꝫ ſi non
ex veritate: quid niſi vanitas ⁊ dānabilis
vanitas. Si ex ſenſus intimitate ſe ita iu
dicari volebat: attenderit ne paulus imo
maria plus paulo p̄cellebat in hac laude:
vt non iam ipſe maximꝰ aut primus eſſet
peccatorum. quia nō humilior plus oībꝫ.
9 Ampliꝰ arguit de hereſi doctores do/
ctiſſimos cū Innocētio tercio q̄ ponunt
ſubſtantiā panis poſt deſitionē corꝑis xp̄i
deſtructis panis ⁊ vini ſpeciebꝫ iteꝝ d̄ no
uo creari. Sunt alie ſuꝑ hac re poſitōnes:
ſꝫ iſta quicq̄d difficultatis habeat ſeu ha/
bere videat̄: non eſt heretica appellanda,
poteſt eīm deꝰ creando reparare deſtructū
idē in numero: ⁊ ſi nō generādo modo na
ture. Quicq̄d d̄ paruulis affirmare p̄ſum
pſit cōtra omniū doctoꝝ cōmunē ſcholaꝝ.
q̄ pueri in limbo nō baptiſati acriter pu/
niantur pena ignis ſenſuali: poneretq̄ vi/
detur q̄ in afflictōne carent oīmino ratōis
iudicio ⁊ libertate arbitrij. Sed nōne do
cumenta plura ſcripſit bonaꝝ vtilia ⁊ de
uota ſcripſit. Fatemur. imo libere cōfite/
mur. ⁊ nunc ſtetiſſet in iſto ſalꝰ ſua. vtinaꝫ
ꝯformaſſet ſe doctrinis illoꝝ quos allegat
q̄nq̄. Sepe eīm magnas partes excerpit
⁊ rapit in ꝓpria forma: tacitis auctoꝝ no/
minibꝫ. neſcimꝰ ſi par eſſe voluerit eſopi
cornicule: plumis aliaꝝ volucrū ſe ornatꝫ,
creber fuit apud iſtū bonauentura cū ſuo
breuiloquio: ſꝫ vix nominatꝰ ex illo. Al
ti ſūt p̄terea ſermones ſub ꝯtextu ſue locu
tionis: quos in forma legimꝰ apud libros
alios nō modice vetuſtatis. Poſtremo n̄
rememoramꝰ iſta detractōis malignātis
zelo quantum ꝯſciētia teſtis eſt: ſꝫ caute le
prudentis ⁊ cōmonentiꝫ. ſtudio: q̄tenꝰ reli/
gioſi ſimplices ⁊ inſcij theologie nec habē
tes ſp̄ūm diſcretōnis ſpirituū in deuotis
apparentibꝫ ſentimētis falli valeant in le/
ctura vl̄ ſtudio ſub feruore nouitio ſub in
diſcreto iudicio q̄ liber totꝰ ſit euāgelicus
q̄ d̄ euāgelio loquit̄. Sic p̄r optime no/
taſti mihi de q̄buſdā; habēt eīm aq̄s paten
tes ⁊ publicas ſancte ſapiētie ꝑ doctores
approbatos/ non eſt neceſſe ipos obedire
meretricule dicenti. Aque furtiue dulcio/
res ſūt: ⁊ panis abſcōſus ſuauior. Simꝉ
hec interim ſcripſimꝰ ꝯformiter ad tracta
tulū iſtū. q̄ d̄ examinatōe doctrinaꝝ cōpo
ſitꝰ eſt. q̄ ad ꝑtē primā. Et de reliq̄s tribus
vltroneo ⁊ deliberato ꝯſilio ſiluimꝰ. Hec
habuimꝰ p̄r religioſiſſime ſimꝉ ⁊ prudētia
p̄ſtantiſſime/ q̄ currēte calamo linguā ani
mi feruētis exprimente volui ſatiſfaciens
tue petitioni notare ꝑ cedulā iſtā. Sb an/
no dn̄i. M. cccc. xxvi. decimaocta. decem
bris de mane vſq̄ ꝓpe meridiē ꝯſonās te/
xtui qd̄ exponendū erat in manibꝫ de can
tico marie canticoꝝ. Suſcepit iſrl̄ puerū
ſuū. qd̄ inchoabā dū me ī capella viſitauit

benignitaſ tua mihi iure colēda. vale vale

¶ Finit epiſtola cancellarij Pariſienſis de ſuſceptione humanitatis xp̄i allegorica. anagogica. ⁊ tropologica.

¶ Epiſtola Johannis de Gerſon ad fratrem Bartholomeū carthuſieñ. ſuper tercia p̄te libri Ruyſbroech de ornatu ſpiritualium nuptiarum

VEnerabili patri ⁊ bone ſimplicitatis fratri in chriſti charitate dilectiſſimo fratri Bartholomeo carthuſiēſi Suꝰ Johānes Cancellariꝰ indignus eccleſie pariſiēſis Nuptiarum agni p̄ticipem fieri. Pridem librum quendam per te habituȝ cuiꝰ titulꝰ eſt de ornatu ſpiritualium nuptiarum in tranſcurſu legeraȝ: nouiſſime illum attentius relegens cōperi ml'ta ibidem tradi ſalubria ⁊ alta documēta. Naȝ prima pars inſtruit ad vitam actiuā. Secunda ad vitam ſpiritualem que affectualis dici poteſt inducit ſub varijs ⁊ pulcriſ ſimilitudinum manuductionib' ⁊ tropis: quorum intelligentiam ſoli experti plene concipient. Sunt nempe ex eis que in affectu plus aguntur q̄ȝ in intellectu: ⁊ q̄ percipiuntur amplius ſaporis cuiuſdam intimo guſtu q̄ȝ ratiocinatione vel diſcurſu Tercia pars notificare nititur que ſit excellentia vite contemplatiue: que beatifice viſioni in anima approximat. Tradūt quidam ſicut accepi. ꝙ prefatum librum ydiota vnus ſine litteris compoſuit. Ex inde non ſine miraculo ⁊ inſpiratione diuina ipſum fuiſſe confectuȝ patēter aſtruunt. Ex quo conſequens eſſet omnia contenta in eodem eſſe veriſſima ſanctiſſimaq̄ȝ. Sed meum quale ſit ſuper hac re iudicium tibi nō eſſe celandum decreui: ne fortaſſis incerta aut falſa pro veritate certa. aut diuina amplecti contingeret. Scis quid iubet apoſtolus. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Sūt vt meuȝ interim eſt iudicium due partes priores ſatis vtiles, in quibus nihil deprehēdi qđ nō poſſit ſalua fide ⁊ morum puritate ſal

uari: quāq̄ȝ modeſtum lectorem in multiſ efflagitent. ⁊ talem qui non ſit penitus expers earum que ſecūda pars loquitur affectionum. Ceterum ſtilus ipſe libri non ſordidus eſt nec abiectus. Certe tamē induci nequeo credere librum ipſum fuiſſe conflatum per os ydiote quaſi per miraculum. Stilus enim ip̄e magis ſapit ⁊ redolet humanam eloquentiam q̄ȝ diuinaȝ Nam ⁊ poetaruȝ verba. vt therentij ⁊ boetij. ⁊ philoſophorum ſententie. ⁊ orōis curſus. oſtendunt palam illic ſtudioſam induſtriam. ⁊ diligentie laborem diuturnuȝ preceſſiſſe. Plane impar valde eſt ſtilꝰ diuine ſcripture prophetarum ⁊ euāgeliſtarum ab hoc loquendi genere Quāuis hic diceret pertinax aſſertor oppoſiti. ꝙ deuſ ſcientiarum dominꝰ eſt. habens facultatē nunc hoc. nunc illo modo ſcribendi p̱ ora ſcribarum ſuorum: fatemur ita poſſibile fieri. Sic autem in propoſito ſatis contigiſſe nō elucet: preſertim quia teſtatur autor ſeipſum latinis verbis plurimū deſudaſſe. Hoc vero cur oportuiſſet: ſi fuiſſet tantūmodo calamus ſcribe velociter ſcribentis / ſpiritū ſanctum loquor / qui tarda molimina neſcit. ⁊ cuius velociter currit ſermo. Verum alia potior ē ratio: que me non ita ſentire compellit Siquidē tercia pars eiuſdem libri prorſus repudiāda reſcindendaq̄ȝ eſt tanq̄ȝ vel male explicata. vel plane abhorrens ⁊ diſcrepās a doctrina ſana doctorum: qui de noſtra beatitudine locuti ſunt. Nec ſtat cum determinatione expreſſa decretalis ponētis beatitudinem noſtram cōſiſtere in duobus actibus viſione ⁊ fruitōne cum lumine glorie Et ſi hoc ita eſt in beatitudine cōſummata. ꝙ deus non eſt viſio ⁊ claritas noſtra eſſentialis ſed tantū obiectalis: quāto magis erit hoc alienum in beatitudinis quadam aſſimilatione imperfecta quā fas haberemus hic deguſtare in via. Ponit aūt tercia pars libri prefati ꝙ anima perfecte cōtemplans deum nō ſolum videt eum p̱ claritatem que eſt diuina eſſentia: ſȝ eſt ipſamet claritas diuina. Imaginatur enim ſicut ſcriptura ſonant / ꝙ anima tunc deſinit eſſe in illa exiſtentia quā prius habuit in ꝓprio genere / ⁊ cōuertitur ſeu transformatur ⁊ abſorbetur in eſſe diuinum / ⁊ in illud eſſe ydeale defluit qđ habuit ab eterno in eſſentia diuiā: de q̄ eſſe dicit Johes

in euãgelio. Qđ factũ eſt/in ipſo vita erat
Et hoc eſſe ꝓſupponit autoꝛ iſte cauſã no
ſtre exiſtentie tempoꝛalis:⁊ eſſe vnũ cũ eo
ſꝫm eſſentialẽ exiſtentiã Addit ꝙ perditur
anima ꝯtemplãtis in eſſe tali diuino abyſ
ſali xita vt repibilis nõ ſit ab aliqua crea/
tura. Similitudo talis poſſꝫ adduci que
nõ tamẽ ab ipſo ponit̃:ſi gutta modica vi
ni in mare dilaberetur:conſtat ꝙ mox ab
ſoꝛpta cõuerteret̃ in illud. Hec poſitio
deficit in multis: Quãq̃ꝫ nõ facile induce
bar aliquid falſitatis ſuſpicari in illa ter/
cia parte quãdo in aliĳs pꝛioꝛibꝫ tot vera
altaqꝫ ꝯſpexerã:q̃n etiã legebã obteſtatio/
nes autoꝛis ne cito damnaret̃ a nõ intelli
gentibꝫ ne peſſimarent̃: Et qꝛ ꝑfecto pꝛo/
nioꝛ debet eſſe doctoꝛ om̃is ad pie interꝑ
tandum dicta aliena ſi fieri poſſit abſqꝫ fi
dei ⁊ ſimpliciũ periculo:q̃ꝫ ad rigide con/
demnandũ. At vero diligẽs ⁊ repetita in/
ſpectio dictoꝝ illoꝛum magis ac magis ĩ
illis erroꝛem aperuit. Hec autem ſũt pau
ca de dictis ſuis excerpta ad litteraꝫ. Ait
eñ ſecũdo capitulo tercie partis. In ipſa
quidẽ ſui vacuitate ꝑ fruitiuũ amoꝛẽ ſpi/
ritus perdit ſemetipm̃. Deniqꝫ claritateꝫ
nullo intermediante ſuſcipit ac ſine inter/
miſſione ipſa fit ea claritas quam accepit
Et tercio capitulo:dependereqꝫ noſtrũ eſſe
creatum ab eſſe eterno:⁊ ſꝫm eſſentialeꝫ exi
ſtentiam vnũ cũ illo eſt. Sequit̃:vniuerſi
quoqꝫ ſupꝛa ſui creationẽ in vite cõtem/
platiue altitudinẽ ſublimati/vnũ ſunt cũ
hac deifica claritate:imo ipſa claritas ipi
ſũt:vident pꝛoinde ſentiunt ⁊ inueniũt ꝑ
hoc deificum lumẽ ſe ſꝫm eſſe vitãqꝫ ſuã in
creatam. eandẽqꝫ foꝛe ſimplicẽ diuinitat̃
abyſſum. Sequit̃:atqꝫ cũ eo quo vidẽt et
qđ vident lumine ideꝫ ſiũt. Et pꝛimo ca
pitulo dixerat. Uniuerſi deuoti ſpiritus
vnũ cũ deo ꝓfundo amoꝛis defluuio ſicut
defecti nõ quomodolibet quidẽ vnũ ſꝫ id
ipſum qđ eſt ipa in ſe eſſentia dei eo modo
quõ beatifica beatitudo. Et q̃rto capitu/
lo expꝛeſſius ait. Illuc ſpirit⁹ eſt ſupꝛa ſeip
ſum trãſlatus ⁊ deo vnificatus guſtãs vi
denſqꝫ in vnitate viuide abiſſus:in qua ſe
ſe ſꝫm eſſe ſuũ increatũ poſſidet immenſas
diuitias q̃ ipẽmet iuxta eũ modũ quo eas
deus guſtat ⁊ videt: Et his ⁊ ſimilibuſ di
ctis intentionem autoꝛis fuiſſe qualẽ di/
ximus. Neqꝫ eñ de ipa que latet aliunde.

q̃ꝫ ex ſcriptis ſuis ſumi poteſt certitudo.
Q, ſi deficit autoꝛ in explicando ſicut pa
lam aut errat aut deficit ſibi imputet qui
nõ ſolum litteratis doctiſqꝫ. ſed indoctis
etiã ⁊ rudibꝫ taliter locut⁹ eſt. Sed ne/
qꝫ ãmirari vel indignari quiſpiã debꝫ. nec
de temerario iudicio arguere eos q̃ legen
tes eũ ꝑſertim imbuti in ſacris litteris in
tentionem ſuã ex verbis colligũt/collectã
examinãt/ examinatã ſe dicunt intellige/
re. ⁊ intellectã ſi erronea eſt repꝛehendere nõ
omittunt. Nõ enim maioꝛis ſanctioꝛiſue
autoꝛitat̃ eſt autoꝛ q̃ꝫ ſanctiſſimi diuiniſ
ſimiqꝫ theologi doctoꝛes noſtri/qui tñ di
cta ſua alioꝝ examini libero. vt Aug. ait.
iudicãda reliquerũt. Deniqꝫ materia ter/
cie partis nõ eſt de illis q̃ per defectũ ⁊ ex/
perientiã ſꝫ per intellectũ ſanctis inſpira
tum/cognoſcuntur ⁊ ſcripta ſunt. Hoꝛuꝫ
autẽ noticia ⁊ dĳudicatio ꝑcipue aput ex
ercitatos theologos in ſacris litteris que
renda eſt. nõ aput deuotos ſolum. Am
plius non ignoꝛo:fuiſſe ⁊ eſſe quoſdam ex
theologis diſputãtes ſatis curioſe ſi poſ/
ſet de abſoluta potẽtia anima rationalis
cognoſcere ⁊ foꝛmaliter beatificari ꝑ diui/
nam eſſentiam abſqꝫ medio alio. ita ꝙ de⁹
eſſet ipſi anime ſua cognitio ⁊ fruitio non
tantũ obiectalis ſꝫ quaſi foꝛmalis. Hocẽ
deus nõ ſolum eſſet cognitio que cogno/
ſceretur ab anima. ſed per quã anima ipa
cognoſceret̃. ⁊ pari modo de fruitione.
Quicquid vero ſit de poſſibili null⁹ ita
eſſe de facto ꝓſumit aſſerere Nam eccleſia
ſtica determinatio ad oppoſitũ eſt. Nul/
lum vſq̃ꝫ inuenio theologũ. qui non dico
poſuerit. ſed qui vllam om̃ino fecerit q̃ſti/
onem ꝙ per talem modum qualis explica
tur ab hoc autoꝛe. anima poſſet deum vi/
dere ⁊ beatificari in eo: neqꝫ de facto neqꝫ
de poſſibili tanq̃ꝫ videlicet anima deſine/
ret exiſtere in eſſe ꝓpꝛio ⁊ tranſfoꝛmaretur
in illud eſſe diuinuꝫ ydeale quale habuit ĩ
deo ab eterno. Quoniã vt interim diſpu/
tationem de ydearum pluralitate in deo
omittam que a multis ignoꝛãter ponitur
ſi coꝛpus xp̃i vel aliud coꝛpus beatifica/
tum hoc modo perderet animã ſuã in ſua
contemplatione ⁊ beatificatione pꝛo illa
haberet eſſentiam diuinã ipſum foꝛmali/
ter viuificantẽ. Alioquin eſſet abſqꝫ vita.
Sed nec anima eſſet tunc eiuſdẽ ſpeciei ſi

cut pꝛius. quippe nō haberet aliud eſſe et
viuere q̄ꝫ habuit ab eterno in arte diuina.
In quo eſſe ſicut erat ab eterno anima q̄/
libet etiā damnata vita diuina erat beati
tudo ſua. Poꝛro coꝛpus humanū nō poſ
ſet in gloꝛia repꝑire animā ſuā ad ſui viuifi
cationē foꝛmalē aut ſi poſſet iā anima nō
eſſet ꝑdita. q̄liter ipſe loquit. Alie demū ſe
querent innumerabiles abſurditates. q̄s
ꝓſequi longū eſſet. Sꝫ videbit foꝛtaſ/
ſis ꝑ iſta aſſertione facere illud apl'i v̄bū
Qui adheret deo vn⁹ ſpūs eſt. Et multa
x̄pi dicta ſūt in hanc ſententiā impꝛcantis
patrē. vt fideles vnū ſicut pater ꝛ fili⁹ ipſi
ſunt vnū. Dudū vero certa eſt ſanctoꝝ pa
trum ſuꝑ his expoſitio dicentiū illā vni/
tatem nō eſſe eſſentialē nec ꝑ p̄ciſam ſimi/
litudinē: ſꝫ ſola ibi notat aſſimilatō ꝛ par
ticipatio. queadmodū dicit lucas q̄ mul
titudinis credentiū erat coꝛ vnū ꝛ anima
vna. Et de duobꝫ amicis itidem dici vul
garis vſus habꝫ. Queadmodū etiā carbo
ignit⁹/ ꝛ aer illuminat⁹ vnū appellant cuꝫ
ſuo igne ꝛ lumine. Hoc tropo ꝓbat boeti
us hoīeꝫ bonū eſſe deū iuxta illō ps. Ego
dixi dij eſtis/ nō quidē ꝑ veritatē ꝛ vnita/
tem diuine eſſentie ꝛ locutionē ꝓpꝛiā/ ſed
participatiue ꝛ aſſimilatiue imitatiue et
nūcupatiue. Q, ſi autoꝛ iſte pari modo re
ſpōderet ſe dicta ſua intellexiſſe ō vnifica
tione ſpūs cū deo. nō ꝯtendo neq̄ꝫ ꝯtradi
co cōtra intentōeꝫ/ ſꝫ explicationē alit ſo/
nare nō dubito: q̄m p̄terea nihil magnuꝫ
diceret de contemplātibꝫ vltra oēs gene
raliter qui ſūt filij dei ꝑ gratiā adoptōnis
Miraberis foꝛte pater in x̄po dilectiſ/
ſime miraberis hec audiens. quo pacto in
talem erroꝛem vel inſciciā vir tam deuot⁹
ꝛ inſtruct⁹ coꝛruerit. Noli ſolū mirari ſed
time ꝛ humiliter ſapere iugiter ſtude. quā
do audis nō iſtū tantūmodo: ſed alios in/
numeros qui non parue videbant ſancti
tatꝭ circa veritatē deuiaſſe quoꝝ aliquos
ipſe autoꝛ iuſte repꝛehendit in fine ſecūde
partis. qui blandiebātur tamē ſibi de ſub
limitate cōtemplationis legis. queadmo
dum ꝓbat eos a demonio meridiano fu/
iſſe ſeductos. Erat aūt de ſecta begardoꝝ
que olim ꝑ eccleſiaſtica decreta damnata
eſt. Erat ſicut eſtimo autoꝛ iſte pꝛoximus
eoꝛum tempoꝛi: potuitq̄ꝫ fieri vt cōtra ſu/
am imaginationē de beatifica viſione vel

cōtemplatiua que foꝛte tunc cōmunis ſi/
bi erat cū multis. decretalis expꝛeſſa con/
dita ſit: conſtituens beatitudinem in duo
bus actibus. Preterea nō eſt neceſſe vt iu
dicetur fuiſſe pertinax hereticus ante hu
iuſmodi determinationeꝫ: ſi tunc ꝛ poſtea
ſemꝑ paratus erat audire eccleſiam: nunc
vero ſec⁹ eſſet in alijs. Poſtremo atten/ A
damus pꝛecoꝛ quo pacto ſibi cauere ha/
bent oēs in ſacris l'ris non ſatis imbuti
neq̄ꝫ eruditi ꝑ diuturnū ac vehemēs ſtudi
um/ vl' ne talibꝫ tractatulis inſolitꝭ nimis
adhereāt/ quāq̄ꝫ m'lta vera ſint. Nō eñ ꝑ/
ſuadet demon falſa ſine ꝑmixtione veroꝝ
Ne ſubinde p̄ſumant ipſi theologicas ar/
duaſq̄ꝫ materias nouis v̄bis ꝛ ꝑ ſua eſti/
matione affectioneq̄ꝫ repertis ꝑtractare.
Nobis eñ ad certam regulā loqui fas eſt
inquit Aug. alioquin ſecus agentes faci/
lem ad pꝛecipiciū ſibi viā ſternūt. Ad tali
um itaq̄ꝫ queſtionū determinationeꝫ aut
ad eas plane intelligēdas vel explicandaſ
nō ſufficit q̄ homo ſit deuot⁹ ꝛ ſit adept⁹
illā ꝯtemplatōis ſpeciē ſanctiſſimā pꝛſus
ꝛ optimā que verſat in affectōe ꝛ feruoꝛe
charitatis quādo ſcilicet homo tranſit in
affectum coꝛdis ad virtutes. Hanc enim
ſpeciem contemplationis adipiſci ꝛ con/
deſcendere fas habent etiam ipſe mulier/
cule ꝛ ydiote ſine litteris pꝛeſuppoſita fi/
de ſimplici. ꝛ plerunq̄ꝫ facilius q̄ꝫ viri ma
gno ingenio ꝛ litteris ſacris pꝛediti. qui i
altera contemplationis ſpecie longe pꝛe/
cellunt. Hec autem ſpecies altera contē/
plationis verſari ponitur in perſcrutatio
ne diuinarum virtutum per quas fides
ſaluberrima ſicut ait Auguſtinus gigni/
tur. nutritur. defenditur. roboꝛat. Q, eñ
ſecari poſſint ab inuicem he contemplati
onis ſpecies. ꝛ experiētia doctrix eſt. ꝛ hu/
go ſignificat dicens: ſepe amoꝛ intrat: vbi
cognitio foꝛis ſtat. Nullus tamen ꝓpꝛio
vocabulo dici debꝫ ꝯtemplatiu⁹ vl' ſapiēſ
ꝛ ꝑfect⁹ theolog⁹: q̄ pꝛima ꝯtemplationis
ſpecie caruerit. Vult ergo aliq̄s eſſe ꝛ dici
vere ſapiens: habeat vtrāq̄ꝫ ꝯtemplatōis
ſpeciē. illaꝫ videlicet affect⁹ q̄ ſapoꝛē dat.
ꝛ illam intellectus que ſcientie luminoſi/
tatē p̄ſtat: vt cōſtituat ſapiētia id ē ſapida
ſcientia. Q, ſi altera carendum eſſet. eligi
bilius iudicaretur cōmunicare in pꝛima
q̄ꝫ in ſecunda: ſicut optabilius eſt habere

pium affectum humilem ⁊ deuotum ad
deum:qꝫ intellectum frigidum ſolo ſtudio
illuminatum. Scientia quippe inflat:in
tellige ſi ſola eſt:charitas edificat. Nihilo
minus vbi de veritate fidei queritur tra/
dita in ſacris ſcripturis:magis interrogā
di conſulendiqꝫ ſunt theologi vigentes ī
contemplatione ſecunda:q̄ꝫ ydiote pollen
tes in prima:ſecluſo in eis patenti reuela/
tionis miraculo:⁊ niſi forte manifeſta eſſꝫ
in huiuſmodi theologis deprauatio intel
lectus.⁊ intolerabilis moꝝum peruerſitaſ.
que etiam mentiri quandoqꝫ facit nō tan
tummodo circa fidem:ſed circa moꝝ prin
cipia vt apoſtolus ⁊ Ariſto. cum experiē/
tia teſtantur. Addo adhuc ꝙ ſicut ex carē
tia pij affectus ⁊ magis ex infectione eiuſ
per vicia errant nōnunq̄ꝫ peritiſſimi in ſa
cris ſcripturis. excecauit eñ eos malicia
eoꝝ:⁊ dati ſunt in reprobū ſenſum:ita
ex paruo lumine intellectus ⁊ parua logi
ca prolabuntur quandoqꝫ in errores peri
culoſiſſimos illi qui magnorum ſūt erga
virtutes affectuum:quales apoſtolus no
tauit habere zelum ſed non ſc̄m ſcienti/
am:adeo vt ſi non humiliter ſapiant.⁊ ni/
ſi ſeſe contrahant intra metas ſue cogniti
onis:nulli pertinacius inueniuntur neqꝫ
abſurdius errores confingere. Propterea
non leuiter ſcribere debent vel docere:ſed
nec abſqꝫ cautela magna adherendum eſt
eis:non preuia diſcuſſione diligenti ⁊ do
ctorum examinatione. In talibus quip/
pe plurima ſepe reperimꝰ aut falſa aut ma
le explicata:ac proinde multā erroris ma
teriam prebētia ſimplicibus:quāq̄ꝫ in mľtis
diuia altiſſimaqꝫ ſint. Inter tales ſcri
pturas narrantur alique narratōnes aut
regule vel doctrine particulares aliquoꝝ
patrum veterum:que magis admirande
q̄ꝫ imitande dicuntur. Quēadmodū Jo/
hannes qui clymachus dicitur ponit vir
tutes eſſe impaſſibilitates:⁊ quedam val
de auſtera ſuper penitētia ⁊ peccatis. Et
caſſianus de libero arbitrio notatus. Et
alij alia parum examinata aut nimis rigi
da tradunt que cōmunis ſchola theologi
ce veritatis merito non admittit aut reij/
cit. Quāobrem bonum eſt mel cum fauo.
ſapor ſcilicet deuotionis cum lumine eru
ditionis:aut ſi alterum dumtaxat obtige
rit. vtatur quilibet dono ſuo. ambulet in
vocatione ſua. abundet in ſenſu ſuo:⁊ co/
medat mel quantū ſatis eſt. non plus ſa/
piens q̄ꝫ oportet. Rectum quidem verbū
ennunciat Oratius:qđ ab ipſo poſtea Hie
ronimo non longe a materia traductum
eſt. Qđ medicorum eſt promittunt medi/
ci:tradunt fabrilia fabri. Conformiter ſa/
tis ad illam logicorum maximā. Unicui
qꝫ in ſua arte perito credendum eſt. Bene
vale pater ⁊ frater in xp̄o apud quē tuarū
me orationū participem fac Amē.

Explicit epiſtola magiſtri Johānis de
Gerſon ad fratrē Bartholomeū carthu/
ſieñ. de libro Ruyſbroech.

Incipit libellus fratris Johānis de ſchoenhauia qui nititur defendere quedam dicta fratris Johānis Ruyſbroech cōtra magiſtrum Johānem de Gerſon Cancellariū parienſem.

Quoniā qui
dam doctor eximiꝰ pa/
riſienſis artis theolo/
gice/quedā dicta fratꝛ
Johis de Ruyſbroech
in libro ꝗ intitulaꝛ ꝺ ornatu ſpūalium nu
ptiaꝝ minꝰ iuſte vt opinor calūniaꝛ ⁊ rep
bat aſſerēs doctrinā eiuſdē viri ī q̄buſdā
paſſibꝰ ⁊ ſpēaliter ī tercia pte p̄ſati libri eſ/
ſe erroneā a regula theologice veritatꝫ ac
traditione ſanctoꝝ patꝝ ⁊ doctoꝝ diſcre/
pantē. ⁊ ob h̄ nō eſſe recipiendā ⁊ abijcien
dā. Idcirco vt veritas huiꝰ doctrine quā
a ſpūſancto arbitror effluxiſſe ⁊ emanaſſe.
ꝗ mgr̄ eſt veritatꝫ ⁊ nō erroriſ/planiꝰ duce
ſcat. inq̄ꝫtū tenuitas mei igenioli ⁊ exigui
tas mee ſciētie appetāt. tria ꝑ ordinē face/
re dei gr̄a aſpirāte attēptabo. Primo intē
tionē v̄boꝝ ſuoꝝ q̄ꝫtū ad ea ꝗ ibi arguūꝛ
⁊ rep̄hendunꝛ ⁊ tāq̄ꝫ erronea iudicanꝛ ex/
plicabo. ſcđo q̄liter hec doctrina nō ſit no
ua adinuētio ⁊ ſupſticioſa. ſꝫ omino ſīījs
noīatiſſimiſ doctoꝝ catholice fidei ꝯſona
⁊ ipoꝝ autoritate cōmēdata ⁊ approbata
put dn̄s dederit explanabo. Et tercio q̄li
ter rōnes obiecte minꝰ efficaces ſūt nec p̄
dictā doctrinā euacuāt declarabo.

Quantum ad primum eſt ſcien
dum ꝙ frater Johānes de Ru
yſbroech autor predicti libri